ЫХ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

48-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 6 (13322)
1971 оной январиин 8, пятница

Сэн 2 мүнгэн

ЮҺЭДЭХИ ТАБАН ЖЭЛДЭ БҮРИ ЕХЭ АМЖАЛТА ТУЙЛАХЫН ТҮЛӨӨ!

ХОНИШОДОЙ УЯЛГА

Партиин XXII съездын нэрэмжэтэ колхозой Бороголой үүлтэрэй хонидой бригадын гэшүүд гараад байһан жэлые ажалай амжалтаар угтаба. 1971 оной январиин нэгэнэй байдалаар тус бригадын хонидой тоо 7 мянгаа хүрэһэн байна. Энэнь ажахын бүхы хонидһоо абтадаг нооһоной 56 процентые үгэдэг гэхэ гү, али хонинoй нооһо худалдалгаһаа ородог олзо доходой 75 процентынь болодог юм.

Бригадын отарануудай хонид Баруун Хүнтэйн бэлшээри дээгүүр зушууран бэлшэнэ. Ажахы дотороо эрхим ажалаараа суурхаһан түрүү хонишон Ламажап Сангадиевай даадаг отарын хонишод наймадахи табан жэлые һайн амжалтатайгаар түгэсхэһэн байха. Эдэнэр үнгэрһэн жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 104 хурьга абаһан, хонин бүриһөө 3.9 килограмм нооһо хайшалжа абаһан байгаа. Бригадын нүгөөдэ хонишон Даши Ламожапович Очиров түл абаха, нооһо хайшалха табан жэлэйнгээ түсэбые мүн лэ үлүүлэн дүүргэһэн. Сомоной Соведэй депутат, ажалай Улаан тугай орденой кавалер Радна Гармаевай адуулдаг хүсэ бүхэнэй шэгнүүр, хүсэ шадалынь ходоо эрхим байдаг. Энэ хонишон нооһо хайшалха түсэбөө баһал 107 процент дүүргэһэн байна.

Март һарада болохоёо байгаа КПСС-эй XXIV съездын хүндэлэлэй ажалай вахтада жагсаһан Борогол нютагай хонишод 100 эхэ хонин бүриһөө 104—105 хурьга абаха, дүрбөөд килограмм нооһо хайшалха гэһэн уялга һэяхан абанхай.

Мүнөө түрүү хонишод Ламажап Сангадиев, Аркадий Нимаев, Бато Базаров гэгшэдэй даадаг отарын хонидой байра байдалынь сүм заһабарилагдаһан, түрэхэ хонидой үбһэ тэжээл хүсэд зөөгдэжэ асарагдаа.

Г. БАДМАЕВ.

Баргажан.

ЗНАЧОГООР ШАГНАГДАБА

Электромеханик Александр Кузьмич Рагускинине танихагүй хүн Улаан-Үдын нефтебазада үгы шахуу. Юуб гэхэдэ, тэрэ ажал хүдэлмэридөө нарин нягтаар хандажа, эбдэрһэн электродвигательнүүдые түргэнөөр, һайн шанартайгаар заһабарилдаг. Энэ ушарһаа нефтебазын хүдэлмэри нэн һаадгүйгөөр хүдэлжэ, хамаг бүринигөө даабарине үлүүлэн дүүргэнэ.

Александр Кузьмич оньһон түхеэрэлгэнүүдые һайн шанартайгаар заһабарилхынгаа хажуугаар шэнэ онол арга үйлэдбэридөө нэбтэрүүлдэг, бэлигтэй урлан наринжуулагшадай, ухаалан зохёогшодой нэгэн юм. Табан жэлэй туршада хэдэн олон үнэтэ дурадхалнуудые үйлэдбэридөө нэбтэрүүлжэ, хамта дээрээ 23 мянган түхэригэй алмалта хээ.

«Главнефтеснаб» управлени түрүү хүдэлмэришэнэй ажалайнь амжалтануудые үндэрөөр сэгнэжэ, «РСФСР-эй социалис мүрысөөндэ эрхимлэгшэ» гэһэн значогоор һаяхан шагнаба. Энэ үндэр шагналай урмые эрхим ажалаар харюулжа, партиин XXIV съездые нэрэтэй солотойгоор угтаха гэжэ коммунист А. К. Рагускин шиидэнхэй.

М. СУТУРИН.

ТҮРҮҮШЫН ГУРБАН ЗУУ

Байгша оной үбэлжэлгын үедэ бүхы 9 мянган эхэ хонидойнгоо 100 толгой бүриһөө дунда зэргээр 85 хурьга түлжүүлхээр түсэблэһэн совхозоймнай хонишодто түл абалгын халуун хаһа эхилбэ. Һүүлшын мэдээнэй ёһоор, үнинэй дүршэлтэй хонишод Эрдэни Дашиев, Очир Бадмадоржиев, Бато-Мүнхэ Сойжолов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданuудта түрүүшын 300 хурьган абтаад, гарзагүйгөөр томо болгогдожо байнхай.

Б. ЖАМСУЕВ.

Яруунын совхоз.

ЭРХИМЛЭБЭ

Хандагатайн леспромхоз «Забайкаллес» комбинадай томо предприятинуудай нэгэн болодог. Эндэ ажал хэрэгээ һайн мэдэхэ болоһон, дүй дүршэлтэй хүдэлмэришэд олон юм. Тус леспромхозой мастерска участогуудай, бага комплексно бригаданuудай модошод, автомашинын жолоошод булта мүрысэн хүдэлжэ, даабария үлүүлэн дүүргэдэг.

Леспромхозой Хара Хүтэлэй пунктын жолоошон Леонид Митрофанович Гончаров түрүүшүүлэй нэгэн. Тэрэ табан жэлэй хугасаа соо эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлжэ, 43.169 кубометр модо шэрэхэ даабаряа үнгэрһэн жэлэй ноябрь соо дүүргэһэн байна.

Партиин ээлжээтэ XXIV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын тула түрүү жолоошон шэнэ уялга абаад, улам эдэбхитэйгээр ажаллана. Тэрэ хүсэтэ машинаяа бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа, модо шэрэхэ халаанайнгаа даабари ходо 50—60 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, түрүү ажалай үльгэр жэшээ харуулһаар.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хандагатайн леспромхозой түрүү жолоошон Л. М. Гончаров.

К. ГАБАЕВАЙ фототекст.

ТАЙГА СОО

Үбэлэй хүйтэнэй тооһо мананда бүрхөөгдэһэн һууринай үйлсөөр байд гээд лэ, adар томо «Ка-700» түхэлэй шара улаан тракторнууд хойно хойноһоо һубарилдан, зүүн урагшаа зурыһан харгыгаар аалихан дабшана. Бидэнэй һууһан хүнгэн автомашина уданшьегүй эдэлжэ ахижа, нарһан тужада хүрэжэ ерэгдэбэ. Ой соо аятай зэһид, дабирхайн хангалтама үнэр хамар сорьёоно. Хүнэй тарижархиһандал нэгэ жэгдээр ургаһан шэдүүлнүүд саһанда хушагдаад, аалихан дүүрана. Хаанаб даа аяар холо тракторай, «Дружба» хюрөөгэй абяан һүрэмхэер дуулдана. Саашалһаав абатарнай модо бэлэдхэгшэдэй дулаасадаг багахан гэрхэнһээ утаанай бааяханъ обёорогдожо захалба. Тэрэнһээ тээ баруун тээхэнэ хоёр, гурбан хүн унагаагдаһан модоной гэшүүһыень зулажа тухагүй...

— Манай бригада эндэ хүдэлмэрилнэ,—гээд, бага комплексно бригадын бригадир В. С. Белохатюков баруун урагшаа заажа,—тэрүү тэрэ Парамоновой, тиигээд Шукинай хүтэлбэридэг бригаданууд ажаллана,—гэжэ тайлбарилба.

Һүүлэй үедэ Хурамхаанай леспромхозой модошод таһалгаргүй амжалта түйладагаараа гансашье аймаг дотороо бэшэ, мүн республика соогоо холуур суурханхай юм.

— Һара бүри 3 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ гээшэ гайхалтай хэрэг. Урдань энээн тушаа зүүдэндэшье һанахаар бэшэ һэн. Харин мүнөө леспромхозоймнай зарим түрүү бригаданууд 4 мянганда хүргэдэг болонхой,—гээд бригадир нүхэр Белохатюков мэдүүлбэ.

Эндэ тусгаар тогтоогдомол жалта гэжэ байдаггүй. Һара бүри шэнэ амжалтанууд түйлагдажа, хэм хэмжээнь хододоол «һандаргагдадаг» заншалтай.

Хэдэн жэлэй саада тээ һэн. Тус леспромхозой түрүү модошод ажалдаа шэнэ, түрүү онол арга нэбтэрүүлжэ эхилһэн намтартай. Абаһаар халаан хахадай туршада хүдэлмэрилхэдөө биратай дүн түйлаагүйшье һаа, зоригоо мохоогүй, улам нэтэрүүгээр ажаллажа, хүдэлмэреэ шэнээр эмхидхэжэ эхилһэн бэлэй. Уданшьегүй хоёрдохи һарынь дүнгүүдэй согсологдоходо одоошье баясамаар байба.

— Түрүүшын халаанда хоёр моторист, тракторист, гэшүүһэ зулагша, чекеровщик—эдэ ерэжэ ажалладаг юм. Нэгэ хюрөөшэмнай ондоо юумээр һамаарангүй модо унагаадаг. Энэ үедэ гэшүүһэ арилгагшынгаа тулгардахаяа һанахадань, бүхы бригадаараа хамһалсанабди. Трактористамнайшье зогсолтогүй ажаллана. Үдэрэй эдеэнэй үеэр бригададань нүгөөдэ трактористань чекеровщигтойгоо хамта ажалдаа ерэдэг. Эдэнэр түрүүшын халаанда ажаллагшадай эдеэлхэеэ ошоходонь, тракторыень мини байлгангүй, бэлэн болгогдоһон модоёо таллуулдаг байна. Иигэжэ даалгагдаһан техникэмнай таһалгаряагүй ашаглагдадаг гээшэ. Үглөөнһөө ажаллагшадайнгаа 4 часта гэртээ бусахадань үдын һүүлээр ерэгшэд үглөөдэртөө хэхэ хүдэлмэриень бэлдэдэг юм,—гэжэ бригадир Василий Белохатюков хөөрэнэ.

1970 ондо Хурамхаанай леспромхозой коллектив модо бэлэдхэхэ түсэбөө уридшалан дүүргэһэн юм. Бага комплексно бригаданууд сооһоо хододоо түрүү зэргэдэ ябадаг В. Парамоновой бригадынхид һүүлэй үедэ һарадаа 4 мянгаһаа дээшэ кубометр модо бэлэдхэдэг болонхой. Тиихэдэ социалис мүрысөөндэ онсо шалгардаг В. Белохатюковой, В. Щукинай бригаданууд мүн лэ горитойхон амжалта түйлана.

Вл. ЖИГЖИТОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бага комплексно бригадын бригадир В. С. Белохатюков.

Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

МЯНГААД ГРАММААР

Хоринин аймагай Георгиевский совхозой малшан Алексей Байбородин 1969 оной 81 толгой бүрүүнүүдые абажа, шахан таргалуулжа эхилһэн юм.

Даажа абаһан залуу малаа оролдосотой һайнаар харууһалжа эхилһэн байна. Үнэн зүрхэнһөө, һайнаар хандаһан ажал хэзээдэшье эрхим дүн харуулдаг.

Һаяхан үнгэргэгдэһэн шэгнэлгын дүнгөөр малайнь сүүдхын шэгнүүр дунда зэргээр 955 грамм болоо. Энэнь Алексей Байбородинай залуу малые зүбөөр эдэлүүлһэн, харууһалһанай ашаа үрэ мүн.

Д. ДОРЖИЕВ.

Амжалтаяа арьбадхаа

Вагон бүридэ 100 килограмм ашаа ехээр тээгээ һаа, оронноймнай түмэр замшад арадайнгаа ажахыда 10 миллион түхэригэй арьбалалта хэхэ аргатай. Энээнине Зүүн-Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделениин хүдэлмэришэд һайн ойлгодог. Тиимэһээ вагон бүхэндэ ехэ ашаа тээжэ, эрьесыень түргэдхэхын түлөө ехэхэн оролдолго гаргана.

1970 ондо эдэнэр вагон бүхэндэ 1969 онойхиһоо 300 килограммаар ехэ ашаа ашаалдаг болоһон. Тиигэжэ 10 мянган вагонуудые сүлөөлжэ, хараалагдаһан түсэбһөө гадуур ехэ ашаа шэрэһэн байна. Эдэнэр түйлаһан амжалтаяа улам арьбадхан, үшөө ехэ ашаа түмэр замаар шэрэжэ, шэнэ табан жэлэй түрүүшын кварталда шалгарха зорилготой.

М. СОЛОМЕННЫЙ.

ХАТУУ ЗОРИГТОЙ ПАТРИОТКЫЕ СҮЛӨӨЛЭЭ!

ЛЕНИНГРАД. США-гай хархис этэгээдүүдэй Американ коммунистка Анджела Дэвисые зобоожо байһандань Ленинэй городой ажалшад ехээр зэбүүрхэнэ. Калифорнидо боложо байгаа дура зоргоной, хуули буса ябуулгые болюулха, хатуу зоригтой патриоткын ами наһые ухаалай аюулһаа аршалха эрилтэ хүдэлмэришэд, студентнүүд, эрдэмтэд табина.

— Түрүү үзэлтэй зоние, эб найрамдалай, демократиин түлөө тэмсэгшэдые США-гай хархисуудай хабшажа хашажа байдаг үльгэр жэшээнүүдэй нэгэниинь Сан-Рафеледэ боложо байгаа сүүд мүн байха юм гэжэ,—Карл Марксын нэрэмжэтэ машина бүтээлгын нэгэдэлэй токарь Г. С. Кононов хэлэбэ. Энэ залуу коммунисткын эрэлхэг хатуу зоригыень харахадаа, үнэн зүйтэй хэрэгэй илан мандахадань тэрэнэй хүсэдөөр этигэжэ байхыень харахадаа бидэнэр бүгэдөөрөө баясанабди. Анджела Дэвисые сүлөөлэгты гэһэн эрилтэ эрид шангаар табинабди.

КИЕВ. Американ арадай эрэлхэг зоригтой басаган Анджела Дэвисэй ами наһанда аюул тохёолдоод байхадань совет хүнүүд һанаагаа ехээр зобоно. Баатарлиг коммунисткые, гражданска эрхэнүүдэй түлөө тэмсэлшые аршалхаяа тэмсэжэ байгаа бүхы хүн зонтой өөһэдынгөө буруушаалгые нэгэдүүлэн Украинын ажалшад мэдүүлнэ.

Залуу эрдэмтэ эхэнэрэй ами наһанда аюул тохёолдоод байна гэжэ «Радянська жинка» гэжэ украин журналай главна редактор, совет эхэнэрнүүдэй комитедэй гэшүүн Н. А. Приходько мэдүүлбэ. Гансал коммунистка байһанайнь түлөө, Вьетнамдахи дайнда эсэргүү эдэбхитэй тэмсэлшэ, гражданска болон политическэ эрхэ сүлөөгэй түлөө хатуу зоригтой тэмсэлшэ байһанайнь түлөө Анджела Дэвисые алахаяа түхеэржэ байнад гэжэ Н. А. Приходько хэлэбэ.

СВЕРДЛОВСК. Анджела Дэвисые харата муухайгаар сүүдлэжэ байхадаа, американ хархис этэгээдүүд орон сооһи үнэн сэхэ хүн бүхэнэй эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэлыень даража унтаргааха гэжэ хүсэнэд. Теэд тэрэ хүсэлынь бүтэхэгүй. Яахадааб гэхэдэ, США-гай гадаадын политикада эсэргүү, вьетнамдахи дайнда эсэргүү, сагаан ба хара шарайтанай тэгшэ бэшэ эрхэтэй байһандань эсэргүү, хүдэлмэригүйдэлгэдэ, монополинуудай хүсэрхэлгэдэ эсэргүү улам ехээр дэбжэжэ байгаа улад зоной хүдэлөө империалистнууд болюулжа шадахагүй гээд Качканар гэжэ Ураалай городой барилгашан Семен Степанович Мальцев мэдүүлбэ.

Американ залуу коммунисткые үмөөржэ байһанаа, тэрэнэй үнэн зүйтэй шэн зоригтой тэмсэлые дэмжэжэ байһанаа элирхэйлэн мэдүүлнэбди гэбэ.

АНДЖЕЛА ДЭВИСЫЕ СҮЛӨӨЛХЭ!

Хатуу зоригтой коммунистка Анджела Дэвисые алаха гэжэ американ хархисуудай түхеэржэ байһыень уласхоорондын олониитэ зон эрид буруушаана.

Анджела Дэвисые хамгаалһан хүдэлөөн бүхы Итали дотор дэлгэрэнхэй. «Унита» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Анджела Девисэй ами абарха гэжэ Италиин эрдэм соёлой элитэ ехэ ажал ябуулагшадай гаргаһан урия доро тус бүри хүнүүдэй, мүн ниитын эмхинүүдэйшье 17 мянган гар табигдаба.

«Анджела Дэвисэй ами наһанда ехэ аюул тохёолдоод байна»,—гээд Франциин коммунис залуушуулай хүдэлөөнэй мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. Сүүдэй тэрэ процесс гансашье залуушуулда эсэргүүгээр бэшэ, мүн расизмда эсэргүү бүхы янзын хүдэлөөндэ, бүхы американ интеллигенцидэ эсэргүүгээр шэглүүлэгдэнхэй. Американ коммунисткые сүүдлэжэ байгаашыень буруушааһан бэшэг Париждахи США-гай посольстводо эльгээхэ гэһэн уряатайгаар оронойнгоо бүхы залуушуулда Франциин коммунис залуушуулай хүдэлөөн хандаба.

«Бидэнэр, швейцариинхид, мүн Швейцарида байгаа харини хүдэлмэришэд, политическэ болон ниитын ондо ондоо үзэлтэйшье һаа, зүгөөр үнэн зүйтэй хэрэгэй илан мандахадань этигэдэг хүнүүд Анджела Дэвисэй аминда аюул тохёолдоод байхадань һанаагаа ехээр зобонобди»,—гээд эрэлхэг эхэнэр, американ негрнүүдэй хэрэгэй түлөө хатуу зоригтой тэмсэлшые үмөөрһэн бэшэг эхилһэн байна. Хэдэн мянган швейцариинхид, тэрэшэлэн италиинхид, испаниинхид, португалиинхид болон Швейцарида хүдэлжэ байгаа гадаадын хүдэлмэришэд тэрэ бэшэг доро гарнуудаа табиба. А. Дэвисэй «хэрэгые» Калифорни штадай сүүдэй засагаархидай мэдэлһээ гаргажа абаад, тэрэ басагые дары сүлөөлхэ гэһэн эрилтэ бэшэг сооонь табигдана.

ЛАОС СТУДЕНТНҮҮДТЭЙ УУЛЗАБА

Советскэ Союзда һуралсажа байгаа Лаос студентнүүдэй бүлгэмэй түлөөлэгшэдтэй уулзалга СССР-эй залуушуулай эмхинүүдэй комитедтэ январиин 6-да болобо. Лаосой патриотическа фронтын 15 жэлэй ой гүйсэһэнтэй дашарамдуулан, хани барисаата оронойнгоо сасуутаниие энэ комитедэй түрүүлэгшын орлогшо В. Василенко халуунаар амаршалаад, Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөө, бээ даанхай байдал хамгаалагша лаос патриодуудай үнэн зүйтэй тэмсэлыень ленинскэ комсомол, совет хүбүүд басагад хойшодоошье эдэбхитэйгээр дэмжэжэ байха гэжэ найдуулба.

Һаналаа нэгэдэжэ байһанай түлөө баяр баясхаланаа лаос студентнүүд элирхэйлэн мэдүүлээд, совет оронoй дээдэ һургуулида тон шухала эрдэм мэргэжэлдэ һуралсажа байнабди гэжэ мэдүүлбэ. Бээ даанхай, һалбаран мандажа байгаа Лаос гүрэние байгуулхын тулада эндэ һураһан эрдэмээ түрэл орондоо бусаад хэрэглэхэбди гэжэ тэдэнэр мэдүүлбэ. Совет залуушуулай хурасхаалта бэлэгүүд Лаосой студентнүүдтэ барюулагдаба. (ТАСС).

ДЭЭГҮҮР ДҮҮЛИГШЭД

Репортаж

Һүүлшын хирпиисэ табигдаба. Бэһэлүүрнүүд шангадхагдажа татагдаад, тэмдэг үгэдэг элдэб үнгэтэ шэлнүүдтэй фонарь үлгэхэ талмай түхеэрэгдэбэ. «Союзтеплострой» трестын Ангарска управлениин 6-дахи участогай үндэр хоолойнуудые табигшадай бригадын бригадир Виктор Николаевич Масалитин сэдьхэлээ ханангяар һанаа алдаба. Тэрэ хүдэлмэринигөө зэр зэмсэг хажуу тээшэнь орхёод, элдэб аюулһаа хамгаалдаг бэһэлүүрэй шүрэб һуладхаба. Эсэгни нюур шарай дээгүүрнь энеэбхилһэн тэмдэг үзэгдэнэ. Тархяа үргэхэ сүлөөгүй ажаллаһан үдэрнүүд арданъ үлөө ха юм. Улаан-Үдын Ленинэй ордентэ мяха-консервын комбинадай котельнын үндэр хоолой табилга болзорһоо урид дүүргэгдээ. Хэлэһэндээ хүрэжэ, амжалта түйлахын тула эсэхэ сусахые мэдэнгүй ажаллаха ушартай болоо. Үндэр хоолойнуудые табигшадай хүдэлмэри онсо шэнжэтэй юм. 60—100 метр үндэртэ хүн бүхэн ажаллажа шадахагүйл. Тиимэшье һаань, В. Н. Масалитинай бригада үдэрэйнгөө даабари 15—20 процентээр үлүүлэн дүүргэдэг байгаа.

...Жаран метр үндэрһөө түрэл городойнь түхэл шарай эли тодоор харагдана: тээ доронь нарин сэмбын фабрика, саашалаад Терешковагай нэрэмжэтэ үйлсэ, Соведүүдэй талмай тэбхылдэнэ. Хэдэн дабхар гэрнүүд зуруулай тэбхэрхэн хайрсагууд мэтэ. Трамвай, автобусууд мэлхэй шэнгеэр мулхихэдэл гэнэ. Шэлэй заводой түхэл хэлбэри янгинама хүйтэнэй тооһон соогуур бүрүүлтэн манарна. Эгээл тэндэ В. Н. Масалитин түрүүшынгээ шалгалта барижа гараа һэн. Түрүүшээр хүлнүүдынь шэшэрээд, нюрга уруунь хүйтэ даажа, заримандаа толгойнь эрьеэд абадаг байгаа. Тиигэбэшье байн-байн үндэртэ дадажа эхилбэ. Мүнөө тэрэ ямаршье үндэртэ ядамаггүй ажаллахаһаа гадна, залуушуулые мэргэжэлдээ һургадаг болоо. Владимир Сасин, Николай Гришин гэгшэд түрүүшын хэшээлнүүдые тэрэнһээ абаа. Тэдэнэршье үндэр хоолойнуудые табигшадай мэргэжэлдэ үнэн сэдьхэлһээ дурлаа.

Нэгэ нэгээр хирпиисэ дабхасуулан табиһаар байтар хоолой өөдөө улам урган бодоно. Бригадирай гар шададамар бэрхээр хүдэлнэ. Атаархамаар даа. Хажуугаарнь үнгэржэ ябаһан хүдэлмэришэд гараараа малгайгаа барин, сэхэ өөдөө һаһабшалан хараха зуураа, иигэжэ хашхаралданад: «Виктор Николаевич, болгоомжотойгоор хүдэлэ. Яарахадаа даараха гэдэг юм». Зүгөөр тэрэ газарта байһандаал хирпиисэнүүдые һанаа амархан ябталдн табина.

Буряадай АССР-эй, Эрхүүгэй, Шэтын областьнуудаар ябажа, фабрика, заводуудай үндэр хоолойнуудые эрхим шанартайгаар бодхоожо, хүдэлмэришэдэй баяр баясхаланда нэгэтэ бэшэ хүртөө. Һүүлэй үедэ Оловянна, Турунтаево, Черемхово гэхэ мэтэ һуурин тосхонуудта үндэр хоолойнуудые табяа.

Мүнөө тус бригада илангаяа ехэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллана. Юуб гэхэдэ, КПСС-эй XXIV съездын хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгаяа нэрэтэй солотойгоор бэелүүлхын тулада бригадир В. Н. Масалитин болон бригадын гэшүүд В. Сасин, Н. Гришин гэгшэд халаан бүринигөө даабари үлүүлэн дүүргэдэг болоһон байгаа. Мүнөө эдэнэр шэнэ жэлэй түсэбөөр ажаллажа, түсэбтэ табан жэлэй барилганuудые олошоруулалсажа абадаг урагшаа һанаатай манай үеын түрүүшүүл юм.

Г. ХАРЧЕНКО.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Нүхэр К. И. Арсеньевые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Республикын ой модоной промышленностьда олон жэл, оролдосотой һайнаар хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө, түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, Баргажанай леспромхозой директор нүхэр Арсеньев Константин Ивановичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1970 оной декабриин 29.

ШЭНЭ ХҮСЭТЭЙГӨӨР

ХОРИ. Хүдөө бэшэгшэ С. Цыбикдоржиева иигэжэ дамжуулна: Мал шахан таргалуулха Хоринин совхозой үхэршэд үнгэрһэн ойн баярта жэлээ ажалай эрхим амжалтаар үдэшэжэ, гүрэндөө һайн шанартай, тарган мяха тушааһан, түсэбөө 103 процент дүүргэһэн юм.

Эндэ түрүү малшад Цыренханда Цыреторова, Константин Белоусов, Балдоржо Жапов гэгшэд даажа абаһан малайнгаа тус бүриин шэгнүүрые сүүдхын дунда зэргээр 950—1000 граммаар нэмээһэн. Эдэ үдэрнүүдтэ совхозой үхэршэд Эхэ орондоо мяха тушааха түрүүшын кварталай даабарие хаһа сагтань дүүргэхын түлөө улам оролдосотойгоор ажаллажа байнхай.

НАЙМААШАДАЙ ХУБИТА

Арад зондо эд бараа худалдаха үнгэрөөшэ жэлэйнгээ түсэб манай баазын коллектив 10 процентээр үлүүлээ. Мүн табан жэлэй даабари болзорһоонь урид хүсэлдүүлэгдээ һэн.

Ехэ мүнгэнэй элдэб арһан гутал республикымнай хүдөөгэй эд хэрэглэгшэдтэ наймаалагдаа. Тоогоорнь тодорхойлон хэлэбэл, түсэбэй ёһоор 6.450 мянганай орондо 7198 мянган түхэригэй гэхэ гү, али хараалагдаһан һаа 12 процент дээшээ наймаан хэгдээ.

Шэнэ жэлдэ манай коллектив улам габшагайгаар хүдэлхэ эрмэлзэлгэтэй. Октябрь, ноябрь һаранuудта Москвада болоһон гуталай наймаанай ярмаг дээрэ 2 миллион шахуу түхэригэй элдэб арһан гутал нёдондонойхиһоо үлүүгээр предприятинуудта захил хэжэ, хэлсээ баталаабди. Тобшолон хэлэхэдэ, байгша ондо худалдаа наймаанайнгаа эрьесэ үнгэрһэн жэлэйхиһээ 10—15 процентээр үлүүлхэмнай дамжаггүй.

С. ДУГАРОН.

«Рособувьторг» гэжэ Буряадай республикадахи оптово баазын директор.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

КОММУНИСТНУУДАЙ ХУБИТАНЬ ЕХЭ

Түсэбтэ наймадахи табан жэл дүүрэжэ байна. Манай ороной бүхы ажалшад КПСС-эй ээлжээтэ XXIV съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоод, шэнэ габьяатайгаар ажаллана.

Дүүрэжэ байгаа табан жэлэй туршада Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд, хүдэлмэришэд научна шэнжэлгэ хэхэ, эрдэм наукын туйлалтануудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ, ажахынгаа экономико хүгжөөхэ талаар зарим тэды амжалта туйлаһан, хүдөө ажахын продуктнуудые бүри ехээр үйлэдбэрилдэг болоо.

Энээнэй ашаар манай ажахын коллектив хүдөө ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ худалдаха табан жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргээ. Даабариһаа үлүүлэн хамта дээрээ 5722 центнер ороохон, 6715 центнер хартаабха, 19233 центнер овощ, 1996 центнер һүн, 2181 центнер махан, 838 центнер ноохон худалдагдаа. Табан жэлэй туршада республикын колхоз болон совхозуудта 50 мянган центнер эрхим шанартай үрэһэнэй ороохон худалдагдаа. Түсэбөөр хараалагдаһаниинь 46 мянган центнер байһан юм.

Табан жэлэй хугасаада ороохоной ургаса гектарай дунда зэргээр 3 центнерээр, хартаабхын—52 центнерһээ 84 центнер хүрэтэр, овощой—104-һөө 210 центнертэ, үбһэ ногооной—10 центнерһээ 19 центнер хүрэтэр дээшэлээ, һү һаали нэгэ үнеэн дээрэ абажа үзэбэл, 800 килограммаар нэмэжэ, байгша ондо 2500 килограммда хүрэбэ. 1966 ондо хонин бүриһөө 2,8 килограмм нооһо абаһан байбал, 1970 ондо хонин бүриһөө дунда зэргээр 4,5 килограмм нооһон хайшалагдаа.

Табан жэлэй туршада ажалай бүтээсэ тариан ажал дээрэ 31 процентээр, мал ажалда 33 процентээр дээшэлээ. Үнгэрһэн табан жэлнүүдтэ ажахымнай ашаг олзотойгоор хүдэлжэ, хамта дээрээ нэгэ миллион дүрбэн зуу мянган түхэриг сэбэр олзо абаа.

Эдэ амжалтанууд тиимэ эмарханаар туйлагдаагүй юм. Малшад, механизаторнууд, мэргэжэлтэдэй оролдосотой ажалаар туйлагдаа гээшэ. Ажахын коллективэй туйлаһан амжалтануудта коммунистнуудай хубитань тон ехэ. Партийна организациин ябуулһан ехэхэн эмхидхэлэй хүдэлмэриин үрэ дүн элитээр харагдана.

Коммунист Федор Романович Зайцевай хүтэлбэрилдэг һү һаалиин фермэ харааад үзэе. Һү һааха жэлэйнгээ түсэб бүри ноябрь һарада дүүргээ юм. Үнгэрһэн жэлэйхитэй сасуулбал, һү һаалгань 400 центнерээр дээшэлээ. Түсэбэй ёһоор үнеэн бүриһөө 2580 килограмм һү һааха ёһотой байбал, бодото дээрээ 2832 килограмм һаагаад байна. Энэнь 1969 онойхиһоо 171 килограммаар ехэ болоно.

Эндэ мүрысэгшэдэй түрүү зэргэдэ партиин гэшүүн Зоя Ивановна Колесова ябана. 1970 оной 11 һарын дүнгөөр энэ һаалишан үнеэн бүриһөө 3547 килограмм һү һаанхай. Тиигэжэ КПСС-эй XXIV съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсожо, үнеэн бүриһөө 3500 килограмм һааха гэһэн уялгаа болзорһоонь урид дүүргэбэ гээшэ.

Тэрэшэлэн тус фермын һаалишад П. С. Пешкова, В. К. Мархашинова, О. П. Ханхаева, Е. В. Бурлакова, Р. А. Даргеева, Б. Р. Доржиева, Б. Х. Цыдеева, З. И. Преловская гэгшэд һү һааха жэлэйнгээ даабаринуудые дүүргэнхэй. Тэдэнэр арба нэгэн һарын дүнгөөр үнеэн бүриһөө 2550—3200 килограмм һү һааһан байна.

Хонин ажал дээрэшье һайнаар хүдэлдэг коммунистнууд олон. Нүхэд Е. Ц. Бадмаев, Д. Б. Галсанов, Н. Ц. Цыремпилов, Д. Ш. Бальжиров, Л. Т. Эрдынеев, Ц. Б. Буданимаева, Д. Т. Жабаев, Б. Ж. Убушеева гэгшэдэй хонишодой бригадынхид зуун эхэ хонин бүриһөө 100—100 гаран хүрьга абажа түлжүүлээ, хонин бүриһөө 4,5 килограммһаа дээшэ нооһо хайшалаа юм. Егнин Цыбикович Бадмаевай отарынхид хонин бүриһөө 6 килограмм нооһо хайшалжа, 100 эхэ хонидһоо 140 хүрьга түлжүүлһэн байна.

Нооһо хайшалалгаар үнгэргэгдэһэн республиканска конкурсдо залуу коммунист Бимба Базаров илажа, республикын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэн, бүхэроссин конкурсдо хабаадалсажа, «Золотое руно» гэжэ медаляар шагнагдаа юм.

Ажахын алишье һалбари абажа үзэбэл, эрхим ажалаараа суурхадаг коммунистнууд, партийнабэшэ нүхэд олон.

Манай овощеводууд һайн амжалта туйлаа. Коммунист Анна Будаевна Дымбрыловагай хүтэлбэрилдэг бригадынхид 30 гектар талмай дээрэһээ гектарай дунда зэргээр 271 центнер ургуулжа шадаа.

Даабаринь 210 центнер байһан.

Ажал ехэтэй хүдэлмэри оньһожоруулха талаар табан жэлэй туршада горитойхон хэмжээнүүд абтаа. Энээндэ парткомой гэшүүн А. М. Бояркинай хүтэлбэрилдэг урлан нарижуулагшад ехэ үүргэ дүүргээ юм. Тэдэнэр хамтадаа 180 дурадхал оруулжа, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлээд, 71 мянган түхэриг алмаха арга олгоо.

Туйлаһан амжалтануудаараа манай ажахын коллектив, нэн түрүүндэ коммунистнууднай һанаагаа амарнагүй, шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ бүри һайнаар ажаллажа гараха хүсэлэнтэй. Хабарай тарилгада хаһа сагтань бэлдэжэ, машина техникэ заһабарилгаяа мартын 20 болотор дүүргэхэ, январь-февраль һарануудта гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэй түсэб дүүргэжэ, КПСС-эй XXIV съездые угтаха зорилготойбди.

Р. ПОЛУСУРОВ,
Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын парткомой секретарь.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Үдын «Электромашина» заводой электромеханическа цехэй токарь Владимир Киреев. Тэрэ «АО-3», «315М-6» түхэлэй роторнуудые бүтээн гаргана. В. Киреев өөрын шанарай тэмгэтэй юм.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ДУТАГДАЛЫЕНЬ УСАДХУУЛНА

Улаан-Үдын Железнодорожно районой Пушкинай нэрэмжэтэ үйлсөөр 80 айлай байха байра үнгэрэгшэ жэлэй февраль соо ашаглалгада ороо бэлэй. Тэрэ гэрые Буряадай барилга-хабсаралгын гурбадахи управлениин хүдэлмэришэд бариһан юм.

Тэд шэнэ байрада орогшод удаантшье баярлаагүй. Барилгашадай голодоһо гаргаһаниинь элирээд, байрын эзэд удаа дараалан гомдол барижа эхилээ. Тус районой арадай хиналтын комитет тэдэ гомдолнуудай үндэһөөр шалгалта хэһэн байна. Тиихэдэнь баримтанууд элирүүлэгдээ. 1969 оной декабриин 31-дэ энэ гэрые тушаан абаһан документ бии. Барилгань бараг һайнда сагнагдабашье, хабсаралгань, мүн досоо талынь хүдэлмэри муугаар хэгдээ гэжэ тэмдэглэгдэнхэй.

Арадай хиналтын комитедэй гэшүүд тэрэ гэртэ ажаһуугшадтай уулзажа хөөрэлдэһэн, шалгалта хэһэн байна. Үүдэнүүдынь таарамжагүйгөөр һуулгагданхай гэжэ тодоруулагдаа. Олонхи байрануудай пеэшэнийнь татасагүй болоно, бүтүүршэһэн дээрэһээ түлигдэнэгүй. Ханынь шабар унажа эхилэнхэй. Зарим байрануудай шалада хурганай баггахаар зайһар гарашоо.

Арадай хиналтын комитедэй гэшүүдэй хэһэн тобшолол ээлжээтэ зүблөөн дээрэнь харагдажа үзэгдэһэн байна. СМУ-гай гурбадахи участогай начальник Молоковой, участогай мастер Думновай, техническэ үйлэдбэриин таһагай начальник Хамагановай тайлбари мэдээсэлнүүд соносогдоо. Пушкинай нэрэмжэтэ үйлсөөр баригдаһан шэнэ гэрэй дутуу дундануудые зайсуулхын тула гүрэнэй мүнгэн нэмэжэ гаргашалагдаха ушартай болоо. Нүхэд Молоков, Думнов гэгшэд яла түлэһэн, харин Хамаганов доңгодолгоор зэмэлэгдэһэн байна.

М. СОЛОМЕННЫЙ.

ПОЛИТИЧЕСКЭ ҺУРАЛСАЛ

ШАДАБАРИТАЙ БЭРХ БАЙҺАНАА ХАРУУЛБ

(Нээмэл занятиһаа)

Партиин Советскэ райкомой методическа совет байд гаэд лэ нээмэл хэшээл үнгэргэдэг гуримтай болонхой. Һуралсалай энэ жэлдэ судна бүтээлгын заводой партийна организациин марксизм-ленинизмын һургуулида нимэ заняти һая болобо.

Яажа үнгэрбэб энэ хэшээл? Һара урда тээнь нээмэл заняти үнгэргэхэ болобот гэжэ энэ һургуулиин пропагандист Александр Васильевич Юхлиндэ райкомһоо хэлэгдэһэн байгаа. Дүрбэдэхи жэлээ хүдэлжэ байһан районой нимэ һургуулинуудай 17 пропагандистнар энэ занятида байлсаба. Һуралсадаг хүнүүдынь булта сугларанхай.

Нэн түрүүн занятиин хэдэг таһалга тухайнь хоёр үгэ. Заводой улаан булан. Ханануудтань зурагууд хадаатай. Эдэн соонь заводой үйлэдбэри харуулһан тоо, баримтануудтай (ехэнхинь заводой экономико харуулһан) диаграмманууд, заводой түүхэ домоглоһон монтажнууд-плакшедууд ханада хадаатай. Тус завод түсэбтэ табан жэлэй үедэ үргэдхэн шэнэдхэгдэһэн гэжэ эдэн дээрэһээ ойлгожо абанабди. Хэдэ хэдэн нехүүд ашаглалгада үгтэнхэй. Инженерно-лабораторно табан дабхар томо байшан бодхоогдожо байна. Энээнтэй хамта заводой хүдэлмэрилэгшэдэй ажаһуудал, байра байдал һайжаруулха хүдэлмэри улам үргэнөөр ябуулагдана гэжэ эндэһээ элирнэ. Байрын гэр байшангуудай, үхибүүдэй эмхи зургаануудай, заводой столовын барилгануудые бодхооһон тухайда эндэ харанабди. Гансахан 1969 ондо заводой 120 бүлэ шэнэ байрада ороһон гэжэ эндэ бэшээтэй. Политэкономёор, мүн бэшэшье таблица, диаграмма, зураглаһан зүйлнүүд эндэ бии.

Пропагандист А. В. Юхлин нэгэ дэбтэртэй. Тэрээн дээрээ хөөрэхэ темээ хураангыгаар бэшэнхэй. Өөһэдынгөө хүнүүдые бүридхэһэн мэтэ сугларагшад тээшэ нэгэ хараад, хөөрөөгөө эхилбэ.

— Манай һургуулиин заняти заагдаһан болзортоо үнгэргэгдэнэ. Электрын гэрэлэй угы дээрэһээ нэгэ хэшээлнай таһалдаа һэн. Тэрэнээ һүүлдэнь хэжэ үнгэргөө һамди,—гэжэ пропагандист түрүүн хэлэбэ.

Шагнажа һуугаашадай дунда юрэ бусын хүнүүд—пропагандистнар—хёрхо нюдэтэд, һонор шэхэтэд: пропагандистын үгэ бүхэниие, хараса бүхэниие, хөөрэхэ шадабариень—бултыень шүүжэ, хаража һуунад ха юм. Нимэ хёрхо «харбаан» доро байхадаа, А. В. Юхлин гайхаа, эгээгүйрхөө юм аа даа. Нимэ хатуу шалгалта гаража байхадаа тэбдэнгүй аргагүй бшуу. Тиигээшье һаа, энэ пропагандист бэеэ барижа шададаг, зохидоор хөөрэдэг оншотой. Бэшэһэн юумаа хараад лэ уншанагүй, харин хөөрэнэ. Дэбтэрээ гартаа баринхай. Тэрэнээ бага зэргэ харана. Тэрэ дэбтэр дээрээ хөөрэхэ темынгээ гол шухала асуудалнуудые тэмдэглэнхэй. Темээ дэлгэрэн хөөрэхэдөө, заводойнгоо ажабайдалһаа үльгэр жэшээнүүдые дурдалсаха, улам тодо, улам ойлгосотой болгохадаа оншотой бэрхэ хүн байна. Диаграммануудые хэрэглэжэ байгаад, тоо, баримтануудые харуулна.

Урда тээхи занятидаа дүүргээгүй темээ—«Социализмын үехэ нийтын ажал» гэһэн асуудалаа пропагандист саашань хөөрэбэ. Хүдэлмэриин үдэр тухай хэлэхэ зуураа, нүхэр Юхлин заводойнгоо байдалһаа жэшээ хабуулалсаба. 1967 он болотор ажалай үдэр 7 час соо үргэлжэлдэг һааб даа. Шэнэ гуримда орохын тулада заводтоо бэелүүлһэн хэмжээ ябуулганууд тушаа хөөрэнэ.

—Хэды тиигээшье һаа, маш прияти хүдэлмэриингөө с рин хүсэдөөр, ашаа үрэ е хэрэглэжэ шаданагүй. Эн гэршэ—18 процент хүрэт саг хии талаар һалгагд пропагандист хэлэбэ. Шэнэ ороходоо, манай завод 80 м хэригэй алмалта хэдэ харадт гаа. Тэд мүнөө энээнэй зэргэ алмалта болоно. шалтагааниинь: материал ба дэб хэрэгсэлнүүд дуталдана.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүү хай али али тээһээнь проп тоб байса хөөрэжэ үгэбэ. юһэдэхи табан жэл хадаа ажа тээсэ эрид шууд дээшэлүүл дэм, техникын туйлалтануудые нөөр нэбтэрүүлхэ табан жэл юм,—гээд, үнгэрһэн үе соо лаар заводто хэгдэһэн ажал тоггобо. Үнгэрһэн табан жэл завод 2 дахин ехэ продукци гаргаа. Энэнь ажалай бүтээс шэлүүлһэнэй ашаар туйлагда үе соо бүтээсэ ехэтэй түх автомат-зүйлнүүд тодхогдонхой гээшье хадаа, энэ хэрэгтэ ду нууд бии.

Хүдэлмэришэдэй эрдэмэй жэ байһан тухай һонирхолто нуудые харуулаа.

Гол шухала асуудалнууд байлгожо дахин тоолоно пропагандист шэнэ темэдэ «Ажалайнь зэргээр түлбэри ба нийтын хэрэглэлэй фон гэһэн темэ. Гол шухала асуу дыень хэлэжэ үгөөд, хөөрөө гэлжэлүүлбэ.

Пропагандистын нэгэ хэша гэргэһэн тухай, тэрэнэй ме тухай хураангыгаар хөөр Бултыень бэшэхын аргагүй.

Тиимэ, нимэ методико хэр гэжэ пропагандистда зүбшэд ри дурадхахын аргагүй байһ ойлгосотой. Политическэ һура эрилтэ бүгэдэндэ адли: научн ретическэ, методикынгоо тал няти бүхэн удха һайнтай бай той. Дээгүүр хальмадаад, тиигээд гарахагүй, харин сизм-ленинизмын классигууд хёолнуудые гүн гүнзэгыгөөр ха, хүн бүхэниие коммунис болгохо гэһэн эрилтэ табигд

Пропагандист А. В. Юх хөөрэжэ байхыень шагнахад һайнтай, үг-маг гэжэ бай үнэхөөрөө халашоо һаа, тогт шье бэрхэтэй гү гэжэ һа Теориин талаар һайн бадэш бодото байдалай—заводойнгоо номико һайн мэдэхэ пропа байһанаа харуулаа. Тэдэ хөөр дамараар холбожо шадаһаниинь шэлтэй. Ямар нэгэн асуудал гэжэ тайлбарилхадаа, жэш римтануудаар батадхан хар дань, улам тодо, халуугдама но гэжэ дахин хэлэлтэй.

Эндэ байлсаһан пропаганд нүхэр Юхлинэй методико, шээлдээ баладхаһыень ёһ һайшаагаа. Илангаяа зураглан руулһан зүйлнүүдыень ехэ шаажа, тэдэнээ һайнаар хэр ень пропагандистда хүсэһэн

Нүхэр Юхлинэй пропаганд хүдэлдэг һургуули тухай хур гаар тогтое. А. В. Юхлин главна механигаар хүдэлдэг. бэдэхи жэлээ пропагандистаар дална. Энэ һургуулидань 1 дэлмэришэд, мастернууд, бри нууд—хамтадаа 18 хүн һ 7—10 классай эрдэмтэйнүүд нэр бултадаа пропагандистаа тана: ойлгосотой, һонирхолт занятинаа үнгэргэдэг гэжэ Энээндэнь этигэжэ ядахаар б

Д. ДУРОВ

ХЭЛСЭЭН БАТАЛАГДАБАЛ, ДҮҮРГЭГДЭХЭ ЗЭРГЭТЭЙ

Гүрэндөө газар тариалангай, мал ажалай продуктнуудые худалдаха, тушааха талаар колхоз, совхозуудай хэлсээ баталха гээшэ нэн түрүүлэн хото, хүдөөгэй хоорондохи харилсаа холбоое улам бэхижүүлжэ, эд бараанайнь эрьесые жэгдэ тэгшээр эмхидхэхэ гэһэн удхатай. Хоёрдохёор, ажахынуудай гүрэндөө хэдыдэ, ямар шанартай продукци тушааха байһаниинь уридшалан багсаагдаха байна.

Мүнөө үедэ хэлсээ баталалга хадаа колхоз, совхозуудай үйлэдбэриингөө арга боломжые элирүүлэн, хүдөө ажахын продуктнуудые түсэбһөө гадуур тушаалгадань гол һуури эзэлэнхэй. Гүрэн түрэмнай ажахынуудтай хэлсээ баталхадаа, гансашье газар тариалангай, мал ажалай продуктнуудай хэмжээгээр захяа хэдэг бэшэ, мүн хүдөө ажахынгаа үйлэдбэриие улам үргэдхэхын түлөө материальна талаарнь урмашуулдаг болонхой. Эдэ бүхы хэмжээ ябуулганууд мүнөө үедэ нмагтал ажахынуудые материальна талаар урмашуулха гэһэн агуу Ленинэй хараа бодолой үндэһэ баримталагдан бэелүүлэгдэнэ гээшэ.

Хүдөөгэймнай ажалшад 1971 ондо гүрэндэ газар тариалангай, мал ажалай продуктнуудые худалдаха, тушааха хэлсээе КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1970 он) Пленумэй, СССР-эй Верховно Советэй хоёрдохи сессиин шиидхэбэринүүдэй гараад байхада, мүн түрэл партиингаа XXIV съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй оһин соогуур хэжэ байна. Тиимэһээ колхоз, совхозуудта зохил хэдэг бэлэдхэлэй эмхинүүд, предприятинууд 1971 ондо хүдөө ажахын продуктнуудые тушаалгын хэлсээ баталхадаа, гансашье түсэбөөрнь хараалха бэшэ, мүн түсэб, даабариһаа үлүүлэн худалдаха байһыень оруулалсаха болоно.

Үнгэрһэн ойн баярта 1970 оной туршада хэгдэһэн хэлсээнүүдэй дүүргэлтын дүнгүүдые согсолоод байхада, республикымнай колхоз, совхозууд гүрэндэ газар тариалангай, мал ажалай продуктнуудые худалдаха талаар горитойхон амжалта туйлаа. Тиигэжэ декабриин һүүлэй мэдээнэй ёһоор, Эхэ орондоо ороохо тариан, хартаабха, һү, үндэгэ, нооһо тушааха жэлэй түсэб саг болзортоо бэелүүлэгдэжэ, даабариһаа гадуур 10 мянган тонно ороохо тариан, 4,9 мянган тонно хартаабха, 7,3 мянган тонно һүн, 16,3 миллион үндэгэн, 5,5 мянган центнер нооһон тушаагдаба. Эндэ баталһан хэлсээнэйнгээ уялга хаһа сагтань дүүргэхын түлөө үсэд нэтэрүүгээр тэмсэжэ, илалта туйлаһан ажахынууд нилээд олон. Жэшээлбэл, Захааминай аймаг байгша ондо түсэбһөө гадуур 4830 центнер мяха тушаажа, жэлэйнгээ даабари 118 процент бэелүүлһэн юм. Табан жэлэй дүүрэтэр тус аймагай ажахынууд үшөө 5730 центнер һайн шанартай, тарган мяха оруулхаар хараална. Гадна энэ аймагай колхоз, совхозууд гүрэндэ һү тушааха түсэбөө болзорһоонь уридшалан дүүргээ. Мүн тиихэдэ Түнхэнэй, Сэлэнгын аймагуудай ажахынууд, Буряадай «Птицепром» трестын коллектив хараалагдаһан түсэб, даабаряа үлүүлэн бэелүүлһэн байна. Тэд энэ амжалтань нэн түрүүн хүдөөгэй ажалшадай үсэд шангаар хүдэлһэнэй, мүн республикын аймагуудай партийна, советскэ болон хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй органуудай ажахынуудта хараалагдаһан түсэбэй дүүргэлтые саг соонь хинан шалгажа, дутагдалнуудыень элирүүлэн усадхаһанай ашаар туйлагдаа гэжэ хэлэлтэй.

Тиибэшье зарим аймагуудай ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдэй баталагдаһан хэлсээнүүдэйнгээ дүүргэлтын хойноһоо анхаралаа багаар хандуулһан дээрэһээ түсэб, даабаринь саг болзортоо бэелүүлэгдэнэгүй. Энээнһээ уламжалан байгша ондо олохон ажахынууд гүрэнэй захил дүүргээгүй, үри шэрида ороһон байха юм. Хүдөө ажахын продуктнуудай шанарай ба худалдан абалгын аймагуудтахи гүрэнэй инспекцинүүд хүтэлбэрилэгшэдэй гүрэнэй журам һайжаруулха, үйлэдбэрилэгдэхэ, тушаагдаха продукциин түсэбэй али зэргэ бэелүүлэгдэжэ байһаниие хараадаа абан, саг дары туһаламжа үзүүлхэ зэргэтэй. Гадна гээгдэлдэ ороһон ажахынуудые гүрэнэй хиналтада абаха болоно.

1971 ондо баталагдаһан хэлсээндэ тушаагдаха продукциин шанарые һайжаруулха тушаа онсолон тэмдэглэгдэнхэй. 1970 оной 9 һарын туршада республикымнай ажахынуудай тушааһан продукциин шанар урзандаһай энэ үеынхитэй сасуулбал, нилээд һайжараа.

Хэнэйшье мэдэхээр, республикымнай ажахынуудай малшад шахан таргалуулагдажа байһан үхэрнүүдэйнгээ тус бүриин шэгнүүрые 300—350 килограммда хүргэжэ тушааха зорилго урдаа табинхай. Тиин Захааминай аймагай малшадай байгша 1970 оной эхинһээ хойшо тушааһан малай 88 процентнь эрхим тарган гэһэн сэгнэлтэдэ хүртэһэн байна. Эндэхи Баян-Голой совхозой, «Победа» колхозой үхэршэдэй ажал онсолон тэмдэглэхээр. Юуб гэхэдэ, эдэнэй харууһалжа тушааһан үхэрнүүд тобир тарган байжа, ажахыдаа горитойхон олзо оруулаа. Тиихэдэ эдэнэй хүршэнэр — Түнхэнэй аймагай малшад мүн лэ һайн амжалта туйлаһан юм.

Гэхэтэй хамта дурсагдагша аймагуудта орходоо үбһэ, тэжээл һуралгүй ехээр ургуулдаг, бэлшээрэршье элбэг Сэлэнгын, Зэдын, Баргажанай, Яруунын, Бэшүүрэй аймагуудай ажахынууд үүсэлгэдэхэ малаа хүсэд таргалуулангүй, дундаһаа доошо шэгнүүртэй, туранхай үхэр тушаана бшуу. Энээнһээ болоно, дурсагдагша аймагуудай ажахынууд нилээд хохидолдо ороһон юм.

Тэд ямар шалтагаанһаа эдэнэр гарзада унана гээшэб гэбэл, нэгэдэхеэр, ажахын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд намартаа үбэлэй шэмэрүүн хүйтэниие даахагүй туранхай, үбшэн үдбэр бэетэй, шэгнүүрээр бага малаа илгажа, мүртэй шахаашьегүйгөөр тушааһан байна. Эдэнэй тушааһан дундуур шэгнүүртэй мал эрхим тарганууднаа килограммынь 81,4 мүнгэ доогуур сэгнэгдэжэ, хэды ехэ сэбэр олзо хиидэ хаягдаа гээшэб.

Гадна республикымнай ажахынуудай тушааһан һүнэй шанар нёдондонойхиһоо зарим тэды һайжарбашье, үшөөл һанаһанда хүрэнэгүй. Үнгэрһэн 10 һарын туршада һүнэй промышленностиин предприятинууд аймагуудай ажахынуудай үлүү ехэ гашалангиртай һү тушааһандань анар 11 мянган түхэриг нёдондоной энэ үеынхиһөө ехэ дараһан байна. Бэшүүрэй, Яруунын, Кабанскын, Хэжэнгын, Түнхэнэй, Прибайкалиин, Загарайн аймагуудай колхоз, совхозууд һүүлэй үедэ үлүү ехэ гашалангиртай һү тушааһандаа нилээд тарзатана. Тиихэдэ республикымнай ажахынуудай тушаадаг һүнэй анар 30 процентнь муухай байжа, 3-дахи группаар тоологдожо абтаһан байна.

Гүрэндэ тушаагдаһан ороохо тарианай, нооһоной, овощой шанар мүн лэ бирагүй байһаар. Тиимэһээ ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд гүрэндэ тушаагдаха продукциингаа шанарые эрид һайжаруулжа, материальна урмашуулгада хүртэхын түлөө оролдохо, анхаралаа һайса хандуулха зэргэтэй.

Республикын ба аймагуудтахи хүдөө ажахын подуктнуудай шанарай, худалдан абалгын гүрэнэй инспекцинүүд колхоз, совхозуудай тушааһан малай, һүнэй, нооһоной болон бусад продуктнуудай шанарые, шэгнүүрые хэр зүб тодорхойлооб гэжэ хинан шалгажа, дутагдалнуудыень усадхадаг заншалтай. Тиин зарим бэлэдхэлэй эмхинүүд, промышленна предприятинууд хэлсээ баталһан колхоз, совхозуудайнгаа урда абаһан уялгаяа үнэн сэхээр бэелүүлдэггүй байһаниинь элирүүлэгдээ. Жэшээлбэл, мал шахан таргалуулгын Түнхэнэй совхоз Ахын аймагай ажахынуудһаа 2101 хони тушаажа абахадаа, шэгнүүрыень анар 76 центнер 24 килограммаар даража, хэлсээ баталһан ажахынуудаа 9753 түхэригэй гарзада оруулһан байна. Мүн тиихэдэ Хэжэнгын тоһоной завод машинадагдаһан һүеэ тонныи 30 түхэригөөр (тогтоогдомол сэнгынь 10 түхэриг байһан) худалдажа, аймагайнгаа совхозуудһаа 13760 түхэриг үлүү абаһаниинь элирээ. Иимэрхүү байдал Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй, Хурамхаанай, Хориин райпотребсоюзай бэлэдхэлэй конторонуудта, Улаан-Үдын мяханай комбинатда үшөөл үзэгдэһөөр. Тиимэһээ тушаан абадаг эмхинүүдэй, промышленна предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй хэлсээ баталһан ажахынуудые хуураха, мэхэлхэ ябадалтай эрид тэмсэжэ, мохихо хэмжээ абаха ёһотой.

Хүдөө ажахын продуктнуудые худалдаха, тушааха талаар байгша ондо баталагдаһан хэлсээнүүд нёдондонойхиһоо улам эмхитэй гэр үнгэрөө. Тиибэшье түсэбтэ шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ баталагдаһан хэлсээгээ саг болзортонь бэелүүлхын тула республикымнай ажахынууд, бэлэдхэлэй пунктнууд мүнөөнһөө анхаралаа хандуулха ёһотой.

Л. ПЕТИНОВ,
БурАССР-эй хүдөө ажахын продуктнуудай шанарай, худалдан абалгын гүрэнэй главна инспекторэй орлогшо.

КИЕВ. Украинын сэсэгүүдые ургуулдаг туршалгын станци республикын олон тоото ажахынуудта элдэб янзын ургамалнуудай үрэ ехээр худалдадаг болонхой. Үнгэрһэн жэлэй ... най үедэ тус станциин хүдэлмэрилэгшэд республикын ажахынуудта 1,5 тонно сэсэгүүдэй үрэһэ, мүн тиихэдэ миллион хата шахуу тоһон ноһгонын үрэһэ эльгээһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: туршалгын станциин дурошэ ехэтэй хүдэлмэрилэгшэд Тамара Нечай (баруун гарта), Валентина Гали гэгшэд сэсэгүүдэй ургасые шалгажа байна.

ТАСС-ай фотохроника.

НЕВА МҮРЭНЭЙ ЭРЬЕДЭ

ЛЕНИНГРАД. СССР-эй арадай этнографиин музей соо монгол арадай искусствын выставкэ нээгдэбэ.

Монголнуудай эртэ урда сагай ба һаяын искусство экспозицидань харуулагданхай. Мүнөө үеын уран зураашадай ба арадай урашуулай зохёолнууд, тодорхойлбол, хээтүүлһэн эд бүд, эрхим һайнаар бүтээһэн нааданхай—сувенирнууд выставкэдэ бии.

XIX зуун жэлдэ бүтээгдэһэн мүнгэн, түмэр эдлэлнүүд, хуушанай гоёолто зүүдхэл, модон дээрэ һиилэһэн эд, угалзанууд, арһан дээрэ дараһан хээ һайхан.

ТАСС-ай корр.

Совет орон доторнай

КАСПИ ОШОҺОН ЗАМААР

250 километр утатай Геок-Тепе-Казанджик гэжэ анха түрүүшын каналай барилга Туркменистанда эхилбэ. Энэ канал Геок-Тепеһээ холо бэшэ, баригдажа байһан Копетдагска сээрэмһөө эхи абаад, Копетдагай гандаги талаар гараха. Хлопчатник, овощ, бахча, малай тэжээлэй ургамал, жэмэс, виноград тарихын тула хамта 33 мянган гектар урэжалтэй тунга газар тэндэ зэдүүрилэн ашаглаха гэжэ хараалагданхай.

Энэ канал Каракум мүрэнэй дүрбэдэхи ээлжээнэй барилгын нэгэ хуби болоно. СССР-эй Верховно Советэй һая үнгэрһэн сесси дээрэ энээн тухай хөөрэлдөөн гараһан байна.

Каракумска канал сэнхир лентэдэл адляар сүл губяар һунажа, тунга 220 мянган гектар газар, мүн хуушаншье газарые уһална.

Туркмениин экономикын хүгжэлтэдэ тус канал айхабтар ехэ удха шанартай. Тэрэнэй оршон тойронхи колхоз, совхозууд һүүлшын табан жэл соо 1.365 мянган тонно хлопок-сырец ургуулжа гүрэндөө худалдаа. Энэнь республика соо суглуулагдаһан хлопогой 40 процентнь болоно. Мүн лэ эндэмнай ехэ гэгшын тариан, овощ, бахча, малай тэжээл ургуулагданхай. Каракуль хонидой бэлшэдэг хэдэн миллион гектар газар уһатай болгогдоо. Олон хото, тосхонууд уһаар һайнаар хангагдадаг болобо.

Каракум мүрэнэй 500 километртэнь суднаар ябажа болохо юм. Тиин тэрэ мүрэн шадар соёлой шухала центрнүүд болоһон портово бишыхан городууд баригдаа. Канал барилгада гараһан гарзань үнин бусаагдаад, олзо оруулһаар жэл боложо байнхай.

И. РОГАЧЕВ,
ТАСС-ай корр.

Арадай театрнуудай арбан жэл

Арадай театрай режиссернуудай Бүхэроссин конференци Горький хотодо декабриин 22-то нээгдэбэ. «Ажалшадые соёл сурталай талаар хүмүүжүүлгэдэ арадай театрай үүргэ» гэһэн илидхал соогоо РСФСР-эй соёл культурын министрэй орлогшо В. М. Стриганов иигэжэ тэмдэглэбэ: сценическэ искусствада дуратай 18 мянган зониие хабаадуулһан арадай 600 театр Российн Федерацида мүнөө хүдэлжэ байдаг. Мянга гаран шэнэ зүжэг жэл бүри тэдэнэй хүсөөр табигдадаг. Үнгэрһэн жэлдэ самодеятельнэ артистнарай табиһан зүжэгүүдые 3 миллион үлүүтэй зон хараһан байна.

Конференцидэ хабаадагшад арадай театрай арбан жэлэй ажалай дүн гаргаха, дүй дүршэлөө андалдаха, саашанхи ажалайнгаа хэргы замые хараалха юм.

(ТАСС-ай корр.).

Совет засаг, арадай засаг

ТОГТООЛНУУДАЙ ДҮҮРГЭЛТЭ ШАЛГАХА

Баргажанай сельскэ Совет аймаг соохи эгээл томо Соведүүдэй нэгэн юм. Теэд тэрэнэй гүйсэдком үнгэрэгшэ жэлдэ хэр зэргаар ажалаа ябуулһа гээшэб гэһэн асуудалда харюу сонособоё һаяхан түр сельскэ Соведэй XI сессидэ байлсабаб. Гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Иванов М. Д. энэ жэлдэ ябуулһан ажалайнгаа дүнгүүд тухай тоосоото элидхэл хээ.

Эндэхи Соведэй гүйсэдком тоһоной, крахмалай заводуудай, үргэн нитэдэ хэрэгтэй эдэй зүйлнүүдые гаргадаг лесхозой цехэй, наймаанай эмхинүүдэй, ажаһуудал хангалгын комбинадай коллективүүдэй түсэб ба уялганууд дүүргэлтын ябаса ходо хаража абажа, заседанинууд болон сессинүүд дээрэ нэгэнтэ бэшэ зүбшэн хэлсэһэн байха юм. Энэнэй ашаар коллективүүдтэ туһа хүргэгдэһэн, тэдэнь түсэб далбарка дүүргэлгээр яһала һайн дүнгүүдые туйлаа.

Баргажан, Нестериха тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохын тула горитой юумэн хэгдээ. Тэдэнь үргэншье, гоёшье болоно байнхай. Гансахан энэ жэл аймагай түбтэ соёлой шэнэ байшан, гастроном ашаглалгада үгтөө. Дунда һургуулиин гурбан дабхар байшан, олон таһалгатай гостиница баригдажа байна. Байрын гэрнүүд олоор бодхоогдоо. Ленинэй нэрэмжэтэ гудамжа асфальтаар хушагдаа. 300 метр палисаднигууд баригдаа, гурбан худаг малтагдаа. Элдэб модод олоор һуулгагдаа.

Шухала асуудалнуудые һайнаар шиидхэхын тула гүйсэдком үргэн нитын зүбшэлгэдэ табидаг. Жэшээлхэдэ, Нестериха тосхондо эрхэтэдэй суглаан хоёр дахин үнгэргэдөө. Баргажанай ажалшадай түлөөлэгшэд «Хамтын гурим эбдэгшэдтэй шангаар тэмсэхэ» асуудал зүбшэн хэлсээд, хэдэн хүйхэрнүүдые һайса улайлгаһан, сайлгаһан байна. Энэ суглаанай шиидхэбэри ехэл туһатай байгаа.

Бүгэдэ нитын һуралсал тухай хуули сахилгаар гүйсэдком горитой хүдэлмэри ябуулдаг байна. һургуулинуудтахи һуралсалай дүнгүүд, үхибүүдые хүмүүжүүлгын түлөө түрэлхидэй харюусалга, сэрэгэй албанда ошохоор бэеэ зэһэгшэдэй һуралсал гэхэ мэтэ асуудалнууд гүйсэдкомой заседанинууд дээрэ хэлсэгдэжэ, шухала хэмжээнүүд абтадаг, һургуулинуудта туһа хүргэгдэдэг байба.

Нитын эмхинүүдые һайнаар хүдэлгэхэ, ажалдань туһалхын тула гүйсэдком баһал бага бэшэ юумэ хээ. Жэшээлхэдэ, гүйсэдкомэй дэргэдэ бии болгогдоһон нүхэдэй сууд (түрүүлэгшэнь—пенсионер Колмаков Н. Д.) һайнаар хүдэлмэрилөө гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Жэл соо ороһон 19 хэрэгэй 9-нь суудэй заседанинууд дээрэ харагдажа, мэдүүлгэ баригшадай эрилтэнүүдые зохихо тээшэнь шиидхэһэн, харин 10 хэрэг тушаа заседани татангүй, зохисотой хэмжээнүүдые абажа, мэдүүлгэ баригшадай гуйлта дүүргэһэн байна. Гэхэтэй хамта хэрэгүүдэй саг болзор соогоо шиидхэгдэдэг, суудэй 7 гэшүүнэй хүдэлмэридөө абьяастайгаар оролсодог байһаниинь тон һайшаалтай.

Тэрэшэлэн арадай хиналтын бүлэг һайнаар хүдэлнэ. Шалгалтынгаа дүнгүүдые дансалдаг, заседанинууд дээрэ шухала асуудалнуудые хаража, зохихо хэмжээнүүдые абадаг байна.

Дээрэ дурсагдаһан асуудалнууд сельсоведэй гүйсэдкомой энэ жэлдэ горитой хэрэг бүтээһыень гэршэлэн харуулна. Гэбэшье дутуу дундануud, шиидхэгдээгүй асуудалнууд үшөөл олон байһаар гэжэ элидхэлшэ, үгэ хэлэһэн депутадууд онсолон тэмдэглээ. Бултыень тоолонгүйгөөр, нэгэ хэды дутагдалнууд дээрэ тогтое.

Быткомбинадай директор депутат Трескин П. И., түймэр сарагалгын инспектор Попов Г. В. гэгшэд үгэ хэлэхэдээ, сессинүүдэй абаһан шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые гүйсэдкомой ходо шалгажа байдаггүй дээрэһээ тэдэнэй зарим пунктнууд саарһан дээрээ үлэшэнэ гэжэ тэмдэглээ. Гремяча, Баанна гэдэг хадаһаа урасхалтай бишыхан горходой хоорондо ханааб татажа, айлнуудай огород уһалбал таарамжатай, малшадай һайн дуранай бүлгэм аймагай түбтэ тогтоохо, милициин зургаанда үхибүүдэй таһалга бии болгохо, хубидаа мал барилгые гуримшуулха тухай шиидхэбэринүүд дүүргэгдээгүй.

Баргажан тосхониие болбосон түхэлтэй болгохо генеральна түсэбэй үгы дээрэһээ хүнүүд барилга хэхэдээ дураараа болоно, тосхон соо эриг сэбэр муугаар сахигдана. Гэхэтэй хамта гүйсэдком санэпидстанци хоёрой үгээ ойлголсодоггүй байһаниинь дурсагдаа.

Гүйсэдкомой саг үргэлжын комиссинууд һайнаар хүдэлөөгүй. Зарим депутадууд һунгагшадай захил дүүргэдэггүй, удаан саг соо тоосоогоо хэдэггүй гэжэ элирбэ.

Үгэ хэлэгшэд аймагай түб тосхоной ажалшадые хилээмээр, сагаан эдеэнэй зүйлнүүдээр һайса хангадаг болохо эрилтэ табяа.

Н. Д. Колмаков, И. И. Манзырев, Н. И. Спирянов гэгшэд ажалшадые түлеэ залһаар хангаха, байгаали хамгаалха, хулгайгаар загаһа баригшадтай, агнуури хэгшэдтэй тэмсэл гуримшуулха тухай дурадхалнуудые оруулаа.

Зүбшэгдэһэн асуудалаар зохихо тогтоол абтаба.

һүүлэй жэлнүүдтэ манай парти, правительство сельскэ Соведүүдэй үүргэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ халуун анхарал хандуулна. Москвада зарлагдааша сельскэ, поселково Соведүүдэй гүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэрэй Бүхэроссин суглаан энээниие үшөө дахин гэршэлнэ. Сельскэ Соведүүд өөһэдынгөө үүргэ дээшэлүүлхын тула хажуу талаһаа туһа хүлеэхэ бэшэ, харин өөһэдөө нэн түрүүн тэмсэхэ ёһотой гэжэ суглаан дээрэ онсолон тэмдэглэгдээ.

Н. ГАЛДАНОВ.

Анхаралтайгаар

Республика доторнай болбосон түхэлтэй гоё һайхан һуурин тосхонууд яһала олон. Тэдэнэрэй нэгэн Каменск тосхон болоно. Айлнуудай ажаһууха хэдэн дабхар гэрнүүд жэлһээ жэлдэ олоороо ашаглалгада үгтэнэ, һөөг модон таригдана. Энэ тосхондо соёлой байшан, һургуулинууд, хүүгэдэй саад болон яслинууд, амаралтын сэсэрлиг, библиотекэ, больница, магазинууд бии юм. «Сибирь» гэжэ кинотеатр нютагайхидайнь омогорхол болонхой.

Ажалшадай депутадуудай поселково Совет Каменск тосхониие болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ ехэхэн үүргэ хүүргээ. Соведэй гүйсэдкомой эдэбхи үүсхэлээр воскресенигүүд үнгэргэгдэһэн байна. Хорин воскресенигтэ олоһон мүнгөөрөө Забайкалида Совет засаг тогтоохын түлөө болоһон тэмсэлдэ хабаадагшадта, Тимлюйн заводой байгуулагдаһаар 20 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулжа хоёр хүшөө бодхоогдоһон, Тимлюй гэжэ гол дээгүүр хүүргэ баригдаһан, хуушан һургуулинууд һальбагдан заһабаригдаһан байха юм.

Үнгэрэгшэ жэлдэ эдэбхи ехэтэй хүдэлмэри ябуулһанайнь түлөө Каменскын поселково Соведтэ КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг, мүнгэн шан барюулагдаһан байна.

Энэ амжалта туйлаха хэрэгтэ поселково Соведэй түрүүлэгшэ Елена Павловна Ермаковагай габьяа ехэ. Энэ эхэнэр 10 жэлэй хугасаа соо нэгэшье һэлгэлтэгүйгөөр поселково Соведэй түрүүлэгшөөр хүдэлхэ зуураа, нютагай ажалшадай дунда хүндэтэй болоһон. Энэрхы дулаахан сэдьхэлтэй энэ эхэнэртэ үдэртөө хэдэн арбаад хүн ерэжэ, элдэб хэрэгээр хандадаг. Елена Павловна хүн бүхэндэ зүбтэй тээшэнь харюу үгэдэг, шухала туһаламжа саг үргэлжэ үзүүлжэ байдаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: поселково Соведэй түрүүлэгшэ Е. П. Ермакова ажаһуудалай эрилтэ хангаха комбинадай хүдэлмэрилэгшэ З. Г. Смольниковатай хөөрэлдэжэ байна.

А. ШУЛУНОВОЙ фототекст.

Кабанскын аймаг.

АТЕИСТНҮҮДЭЙ ЗОНАЛЬНА ЗҮБЛӨӨНЬӨӨ ТЭМДЭГЛЭЛ

ХҮН БҮХЭНЭЙ ТҮЛӨӨ ТЭМСЭХЭ

Үнгэрэгшэ жэлэй декабриин һүүл багаар Улаан-Үдэдэ болоһон атеистнүүдэй зональна зүблөөн дээрэ Россин Федерациин национальна республиканууд, автономито область, округуудта атеистическэ хүдэлмэриин ямараар эмхидхэгдэһэн тухай дэлгэрэнгы хөөрэлдөөн болоо һэн. Атеистнүүдэй ябуулдаг ажал хүдэлмэриин дүй дүршэл, зарим тэды һанамжа дурадхалнууд уншагшадай анхаралда табигдана гээшэ.

Н. И. Крючков, КПСС-эй Түнхэнэй райкомой секретарь:

— Атеистическэ хүдэлмэри һайнаар ябуулхын тула манай аймагай үзэл сурталай хүдэлмэрилэгшэд нэн түрүүшээр бурхан шажанда шүтэгшэдэй тоо элирүүлхэ талаар хүдэлмэри ябуулһан байна. Бурхан шажанда шүтэгшэдэй тоо олоншье бэшэ һаа, тэдэнэй 66 процент гэрэй эзэн эхэнэрнүүд гэжэ элирүүлэгдээ һэн. Ушар тиимэһээ атеистическэ хүдэлмэри хүн зоной дунда ябуулхадаа, гэрэй эзэн эхэнэрнүүдтэ гол анхаралаа хандуулха ёһотой гэһэн тобшолол хэһэн байнабди. Зүгөөр нимэ хүдэлмэри ябуулхада бэлэн бэшэ байгаа гээд тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Нэн түрүүн бүридхэмэл (комплексно) хангалга һайжаруулха хэмжээнүүдые хараалаабди, эхэ эсэгэнэрэй лектори, мүн тэрэшэлэн гэр бүлэдэ лектори эмхидхээбди. Юундэб гэхэдэ, бурхан шажанда шүтэгшэд олонхи ушарта кино, театр, лекцидэ ошодоггүй байна бшуу. Лектор гэртэнь ошоод хөөрэлдэдэг байна. Тиихэдээ буряад тосхон, һууринуудта лекционно хүдэлмэри имагтал буряад хэлэн дээрэ ябуулха гэжэ оролдодогбди. Энэ ехэ удха шанартайда тоологдоно. Совет засагай түлөө тэмсэһэн, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ наһа бараһан баатарнуудта зорюулан табигдадаг памятнигуудые баярай оршон байдалда нээхэдэ олониие хабаадуулха, хүнэй түрэхэ, гэрлэхэ ушар ябадалые мүнөөнэй ёһоор үнгэргэхэ шухала. 1970 ондо түрэһэн 127 багашуул мүнөөнэй ёһоор бүридхэлдэ абтаһан байна. Тэдэнэй түрэхэдэ амаршалгын открытка, пионерэй улаан галстук бэлэг болгон барюулагдадаг. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, партийна, нитэ-политическэ бүхы хүдэлмэри һайжаруулһанай үндэһөөр бурханда шүтэгшэдэй дунда атеистическэ хүдэлмэри саг үргэлжэ һайнаар ябуулха арга бии гэжэ тоолонобди.

Атеистическэ хүдэлмэри ябуулдаг лекторнүүдтэ ламанар, бөөгэй, бурхан шажанай ёһо гурим шэнжэлдэг эрдэмтэдэй зүгһөө туһаламжа хэрэгтэй.

Б. Ц. Догдомэ, Буряадай Агын национальна округой «Знание» бүлгэмэй харюусалгата секретарь:

— Агууехэ Октябриин революциин урда тээ Агын национальна округто 8 дасан, 3 мянга гаран лама тоологдодог байгаа. Мүнөө Агын национальна округой буряадууд Россин Федерациин бүхы бага яастандал адли эрдэм гэгээрэлэй, баян дэлгэр ажабайдалай зам дээрэ гараһан байна. Округ доторнай 70 гаран һургуули тоологдоно. Хэдэн мянгаад хүн Совет засагай үедэ һургуули һудартай, эрдэм мэргэжэлтэй боложо гараа. Мүнөө дээрээ Агын дасанда оройдоо 10 лама бии юм. Гэбэшье бурханда шүтэгшэд (илангаа үндэр наһатай хүнүүд) манай округто бии гээд хэлэхэ хэрэгтэй. Атеистическэ хүдэлмэри һайжаруулхын тула соёл культурын бүхы эмхи зургаануудай хүдэлмэри һайжаруулха шухала гэжэ хэлсэһэн байнабди. Энэ талаар зарим тэды амжалта туйлаабди. Округой бүхы тосхонуудта агитклубууд эмхидхэн байгуулагдаа, лекторнүүд-атеистнүүдэй окружной һургуули нээгдэнхэй. Үнгэрһэн жэлдэ лектор-атеистнүүдэй семинар гурба дахин үнгэргэгдөө, атеистическэ темээр 60 гаран лекци буряад хэлэн дээрэ радиогоор уншаһан байнабди. Жэлэй тэн багта КПСС-эй окружкомой пропагандын таһагай хүдэлмэрилэгшэд округ дотор атеистическэ хүдэлмэриин ямараар табигдаһан тухай шалгажа үзэһэн, «Знание» бүлгэмэй хүдэлмэридэ сэгнэлтэ үгэһэн. Дутуу дундануудыень заагаһан байна. Энэнь бидэнэр-атеистнүүдтэ нилээд ехэ туһа болоо һэн. Атеистическэ хүдэлмэри тухай буряад хэлэн дээрэ хэблэгдэһэн номууд, брошюранууд тон үсөөн, эрдэмтэдэй зүгһөө бодото туһаламжа бага.

В. П. Матицкий, Зүүн-Сибириин технологическа институдай багша:

— Забайкалиин шэмээшэгүүдэй урданайнь шажан мүргэлэй ёһо гуримуудые шэнжэлһэн байнаб. Мухар-Шэбэрэй аймагтахи шэмээшэгүүдэй ажаһуудаг 3 тосхондо ошожо, 500 шахуу хүнэй ажабайдал болон ажаһуудалые шэнжэлжэ үзэһэн байнабди. Тэдэнэй 10 процентнь 40 хүрэтэр наһатай, харин бусадынь 40-һөө дээшэ наһатай зон байгаа. Шэнжэлэгдэһэн шэмээшэгүүдэй 282 хүниинь үзэг бэшэг мэдэхэгүй байба. Тиихэдээ тэдэнэр гол түлэб хуушан шажан мүргэлөө баримталдаг байна гэжэ элирүүлэгдэбэ. Зүгөөр урдын сагһаа хойшо шэмээшэгүүдэй үхибүүдэй шажанай гуримаар найжалха (крещение), огто һахалаа абангүй ябаха гэхэ мэтэ хуушанай мухар һүзэг мүнөө мартагдаа.

...Яхадай филиалай эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэ **Н. А. Алексеев** үгэ хэлэхэдээ, Россин Федерациин бүхы областьнууд, национальна округууд болон автономито республикануудта революциһаа урид бөөгэй шажан хаа хаанагүй дэлгэрэнги байһан юм гэжэ тэмдэглээ. Тиихэдээ мүнөө болотор бөөгэй номнол баримталагша һүзэгшэд эндэ тэндэ дайралдана гэжэ хэлээ. Өөрөө яхад соо мэдээжэ нэгэ бөөгэй ажабайдал, ажал ябуулга тухай шэнжэлэлгын хүдэлмэри бэлдэһэн байнаб гэжэ суглааршадта мэдээсэбэ. Гэбэшье буддын шажан тухай атеистнүүдэй уншахаар, ажал хүдэлмэридөө хэрэглэхээр номууд, брошюранууд үсөөн зандаа гээд тэрэ тэмдэглээ.

Р. Жалсанова (Улаан-Үдэ), Буряадай хүдөө нютагуудтахи эхэнэрнүүдэй революциһаа урда тээ бурханда нахадаа шүтэдэг байһан тухай һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгөө.

Хакасай автономито областиин партиин Черногорско горкомой инструктор **Т. И. Мыскаева,** Тувын автономито республикын эрдэмтэ **И. У. Самбу** гэгшэд зүблөөндэ хабаадагшадай урда үгэ хэлэжэ, залуу үетэниие баптистнуудай нүлөөһөө гаргахын тула ямар хүдэлмэри ябуулдаг тухайгаа хөөрэхэ зуураа, шажан мүргэлэй «хара» һабарһаа хүн бүхэниие сүлөөлхын тула атеистнүүдэй зүгһөө саг үргэлжын, тон бодомжотой ажал ябуулга хэрэгтэй гээд онсолон тэмдэглэбэд.

Түүхын эрдэмэй кандидат **К. М. Герасимова** (Улаан-Үдэ), Буряад нютагуудтахи, Агын национальна округтохи мүргэлэй газарнууд тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөөд, олоной амардаг иимэрхүү газарта һайн гэр байра барихыень, радио, телевизор, газетэ, журналнуудаар хангажа байхыень ажахын, совет болон партийна эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэдые уряалба.

«Советский таймыр» гэжэ газетын хүдэлмэрилэгшэ **Н. Попов,** Тувын автономито республикын түлөөлэгшэ **Д. К. Куулар,** Улаан-Үдын хүдөө ажахын институдай багша **Б. Н. Баторов** болон бусадшье мүн лэ энэ зүблөөн дээрэ үгэ хэлэжэ, атеистическэ хүдэлмэриингөө дүй дүршэлөө андалдаһан байна.

С. ОЧИРОВ.

Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һаалиин фермэнүүд, хонидой отаранууд болон орооһо тарянай тоогууд гүйсэд электрижүүлэгдэжэ байнхай. Үнгэрһэн жэлэй һүүлшын үдэрнүүдтэ Тарбагатайн РЭС-эй электро-хабсаргагшад тус колхозой гахайн фермэдэ хүрэтэр электрын утаһа татажа дүүргэбэ. Энэ хүдэлмэриие хабсаргагшадай бригадир Михаил Михайлович Петров шадамар бэрхээр хүтэлбэрилһэн байна. Гахайн фермые электрижүүлхэ хүдэлмэридэ электригүүд-хабсаргагшад Алексей Иванович Калашников Дмитрий Михайлович Будников хоёр онсо шалгараа. Нүхэр Петровой хүтэлбэри доро бүтээгдэһэн хүдэлмэри һайн сэгнэлтэтэйгээр тушаан абтаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хабсаргагша А. И. Калашников, бригадир М. М. Петров. Бригадын түрүү хүдэлмэришэн Д. М. Будников.

Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

ГУШАН ЗУРГААН ЖЭЛДЭ

Улаан-Үдын аймагай Селенгинскын 8 жэлэй һургуулида Е. И. Антошина удаан саг соо хүдэлнэ.

Тэрэ Шэтэ хотодо долоон класс дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр Верхнеудинск дахи багшанарай техникумдэ ороһон байгаа. 1934 ондо багшын мэргэжэл абаад, комсомолой путевкоор Сибирьскэ гэжэ тосхоной эхин шатын нэгэ һургуулида багшаар эльгээгдэһэн юм.

Тэрэ сагһаа хойшо 36 жэл үнгэрбэ. 36 һуралсалай жэл! Ганса хэлэхэдэ бэлэн даа.

Мүнөө дүй дүршэлтэй, арга шадабаритай болоод байһан Елизавета Ивановнагай хүдэлмэриие хаража, хүнгөөршье һанагдажа болоо аалам? Теэд энэмнай гуша гаран жэл соо хүдэлһэнэй, оролдоһоной үрэ дүн ха юм.

Түрүүшынгээ жэлнүүдые Елизавета Ивановна энеэбхилэн, заримдаа уйдхартайгааршье һанадаг. Залуухан, мили арбан долоотой басаган ажабайдалай бэрхэшээлнүүдтэй Буряад орондо түрүүшынхеэ танилсажа эхилһэн юм.

Үдэртөө үхибүүдтэ, үдэшэндөө эхэшүүлдэ ном заажа ябахадань, сагайшье ошоһон мэдэгдэнгүй үнгэрдэг бэлэй. Заримдаа нютагынь, эхэ эсэгэнь, үетэн нүхэдынь һанагдадаг байгаа. Тиихэдээрнь Лиза һурагшадайнгаа дэбтэрнүүдые абажа шалгахадаа гү, али зааһаатай хэшээлдэ бэлдэжэ һуухадаа, толгой сооhи орёо хүндэ бодолнуудаа бултыень мартажархидаг һэн.

—Гушаад онуудай үе һэн. Ехэ наһатайшуулда хэшээл заахада, али болохо бэрхэшээлнүүд дайралдадаг бэлэй. Ном, тетрадьшье байхагүй. һурагшад элдэб саарһанай таһархай дээгүүр саахарай свёклын шүүһөөр, хара хөөгөөр бэшэгшэ һэн, —гэжэ Е. И. Антошина үнгэрһэн он жэлнүүдые һанан һанан хөөрэдэг.

Тиихэдэ үргэн Буряад оронойманай арад зоной ехэнхидынь үзэг бэшэг мэдэхэгүй, барга харанхы байһан тула комсомол басаган Елизавета Антошинагай урда харюусалгатай зорилго табигдаһан байгаа ха. Хэшээлнүүдэй һүүлээр һурагшадайнгаа гэртэнь ошожо, гэрэйнгээ даабари дүүргэхэдэнь туһалдаг, хэшээлдээ ойлгоогүй юумыень һурагшадтаа дабтан хэлэдэг, ойлгуулжа үгэдэг байһан. Харин ехэ, багагүй шабинарайнгаа һураха хүсэл оролдолготой байһанда залуу багша урмашан, эсэхэ сусахые мэдэнгүй хүдэлэгшэ бэлэй.

Үнгэрһэн гуша гаран жэл соо Сибирьскэ тосхоной үнгэ шарай ехээр хубилба. Хоёр багшатай эхин шатын һургуулиин оронда, 12 багшатай 8 жэлэй һургуули нээгдэнхэй.

Жэлһээ жэлдэ Елизавета Ивановнагай даажа абаһан класста хоёрдохи жэлээ үлэһэн һурагшад гэжэ байдаггүй, һуралсалайнь жэлэй дүн һайн. Тиимэһээ тэрэнэй класс һургуули соогоо ходоо түрүү классуудай нэгэндэ тоологдожо ябадаг.

— Елизавета Ивановна ехэ һайн сэдьхэлтэй хүн. Хүнэй түлөө тэрэ ходоод оролдодог, анхаралаа хандуулдаг. Ажабайдалтай нягта холбоотой хэшээлнүүдые үгэдэг,— гэжэ һургуулиин директор А. П. Сучкова юрын багша Антошина тухай богонихоноор хөөрөө һэн.

М. РОССИНСКИЙ.

ХЯАГТЫН АЙМАГТА

МОНГОЛОЙ РЕВОЛЮЦИИН ДУРАСХААЛДА

Монголой арадай вождьнор Сүхэ-Баатар, Чойбалсан гэгшэд революционно ажал ябуулгаа 1920—1921 онуудта Хяагта хотодо эхилһэн байгаа гэжэ бүгэдэндэ мэдээжэ. 1921 оной мартын эхеэр МНРП-гэй 1-дэхи съезд эндэ үнгэргэгдэһэн байгаа. Мүн энэ городто Сүхэ-Баатарай нюуса байра байһан юм. Хяагтын байшангуудай нэгэн соо (Петр Эдингын ажаһууһан гэртэ) Монголой партизан хүдэлөөнэй хүтэлбэрилэгшэд, совет инструкторнууд олон дахин сугларжа, Сүхэ-Баатарай хабаадалгатайгаар нэгэнтэ бэшэ зүблөөнүүдые үнгэргэдэг байгаа.

Хяагтын хүн зон эдэ түүхэтэ хүшөөнүүдые нюдэнэйнгөө сэсэгы мэтээр хадагалжа байдаг. Сүхэ-Баатарай нюуса байра байһан гэртэ мүнхэлэлгын музей нээгдэнхэй. Газаань Сүхэ-Баатарай хүшөө бодхоогдоо. МНРП-гэй түрүүшын съездын болоһон гэртэ мүн лэ мүнхэлэлгын таһалга пёдондо жэлдэ нээгдэбэ. Академик В. А. Обручевой нэрэмжэтэ хизаар ороноо шэнжэлэлгын музейн хүдэлмэрилэгшэд энэ таһалга соо съездын үнгэрхэдэ ямар байгаа һэм, тиимэл оршон байдал түхеэрээ. Монголой урданай байдал, мүнөөнэй байдал тухай хөөрэһэн фото-зурагууд эндэ табигдаа.

МНРП-гэй 1-дэхи съездын болон Монголой Арадай Революциин болоһоор 50 жэлэй ойдо бэлэдхэл мүнөө түлэг дундаа ябажа байна. Энээнтэй дашарамдуулан, музей шэнэдхэгдэжэ, шэнэ экспозицинуудаар нэмэгдээ. МНР-тэ баригдажа байгаа промышленна шэнэ түб—Дархан тухай хөөрэһэн стендүүд табигдаа. Сүхэ-Баатар, Чойбалсан гэгшэдэй ажабайдал, ажал ябуулгатай холбоотой газарнуудаар экскурсинууд ходо үнгэргэгдэнэ.

ШАРА ГОЛОЙ КОМСОМОЛШУУД

Шара голой комсомолой эмхиин 50 жэлэй ой үнгэрһэн декабрьда гүйсэбэ. Буряадай түрүүшын революционер Ц. Ц. Ранжуровай нэрэ зүүжэ ябаһан түрүү ажахын комсомолой түүхэ тухай хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэһэн, выставкэ эмхидхэгдэһэн байна. Эндэхи комсомолой организациин түрүүшын гэшүүдһээ амаршалгын бэшэгүүд комсомолой организациин нэрэ дээрэ ерээ. Хорёод онуудта Шара голой комсомолой организациин гэшүүн байһан Александра Бабыкина-Игумнова Улаан-Үдэһөө иигэжэ бэшэнэ:

«Хүндэтэ нүхэд, Шара голой комсомолшууд болон залуушуул! Шара голой комсомолой организациин 50 жэлэй ойн баярта һайндэртэй дашарамдуулан, таанадые амаршалнаб. Коммунизм байгуулхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэгты! Ажабайдалдатнай зол жаргал хүсэнэб. Ленинэй хэрэг, партиин хэрэг үнэн сэхээр үргэлжэлүүлэгты. 20-ёод онуудай комсомолшуудай дайшалхы болон ажалай һайн һайхан ёһо заншалнуудые бү мартагты».

А. СУРМАЧ.

Хяагта хото.

ЗОНОЙ ХҮНДЭДЭ ХҮРТЭНЭ

— Зай, Витя, һахал һамбайгаа хиргуулхаяа ерэбэ гүш? Үнинэйшье уулзаагүйбди,—гээд парикмахерскада орожо ерэһэн нүхэрөө угтан бодожо, шамбай бэетэй набтархан хүн дуугарба.

— Ши баһа үһэеэ заһуулхаяа ерээд һууналтайш?—гэжэ нүгөөдэнь харюугай асуудал табяад, нүхэрэйнгөө гарые шангаар адхана.

Нүгөөдэнь геолог хүбүүн лэ ха. Хубсаһаарнь тухайлжа мэдэхээр. Ехэ хара нюдэнүүдээ ялалзуулан, ээм дээрэнь гарнуудаа табяад:

— Байгаарайлши даа, Тамара Дмитриевнада һахалаа абхуулаад, үһэеэ заһуулаадхиходоо, һэгсышэхэл байхаб. Одоол бэрхэ мастер даа. Тэрээндэл заһуулдагбди, —гэбэ.

Эдэнэй хөөрэлдэһыень дуулаа юм гү, али юрэ хэрэгээрээ гараа юм гү, набтархан эхэнэр нүгөө таһалгаһаа бултайгаад:

— Сайн, Витя, орожо ерээ гүш?—гэжэ асуугаад:—Хүлеэжэ байгаарай, урдаһааш харашагүй сабэрхэн болгоод орхихоб,—гэжэ хэлээд, салшаа ошобо.

Үһэеэ заһуулхаяа ороходом, энэ эхэнэрэй хараахан нюдэд урин дулааханаар хаража, үнинэй танил хүндэл үзэгдөө.

һуугты наашаа, үһэеэ заһуулха гүт? Городто үһэеэ урдань заһуулһан хэбэртэйт,—гэжэ таамагаар хэлэбэ. Зүбшөөжэ толгойгоо дохиходом, зайн гараар хүдэлдэг оньһото машинаараа шадамар бэрхээр үһыем хиргаи, жэгдэхэнээр абажа оробо. һанаһан соом, өө-мөөгүйгөөр үһыем заһаһандань баяр хүргөөд, урмашанги гараа бэлэйб.

Ханада үлгөөтэй байһан тэрэнэй дурые обёорбоб. Ажалай түрүүшүүлэй нэгэн гэжэ ойлгогдобо.

Арбан гурбан жэлэй урдахана нахис гэһэн нугархай бэстэй, шарабтар үһэтэй, дулаахан харасатай басаган парикмахер болохо курсада ороһон байгаа. Залуу ябахадаа танил хүнүүдэйнгээ үһыень машинкаар заһажа һураһан юм ха. Энэнь тэндэ одоо ехэ туһа болоо. Гарынь нугархайгаар хүдэлдэг, бэшэнһээ илгараад лэ байба. Дуратай мэргэжэлдээ бэрхээр һураа. Тэрэ гэһэнһээ хойшо ходо парикмахераар хүдэлбэ.

Залуу үетэниие өөрынгөө мэргэжэлдэ дуратайгаар һургадаг юм. Нэгэ иимэ жэшээ дээрэ тогтое. Григорий Игумнов парикмахер болохо дуратай байша, һурагшаар ороо һэн. Парикмахерай онол арга шудалжа, «багшаһаа» дутуугүй хүдэлдэг болобо. Нүхэр Игумновай гар дүйтэй хадань, сабхишан болгохо гэжэ комбинадай директорэй дурадхахада, Тамара Дмитриевна саагуураа дурагүй байбашье, зүбшөөхэ баатай болоо. Тиигээд Клара Манжуровае парикмахерай мэргэжэлдэ дуратайгаар һургаба. Мүнөө Манжуроватай сут хүдэлнэ. һара бүриингөө халаанай даабариие 100 процентһээ доошо бэшээр дүүргэдэг. Партиин XXIV съездын хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ оролсоһон, Загарайн аймагай хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хэрэглэмжэ хангадаг комбинадай хүдэлмэрилэгшэ Тамара Дмитриевна Евсикова дабхар эршэ дэлайсатайгаар хүдэлжэ байнхай.

Тугаар үһэеэ заһуулхаяа ерээд уулзагша нүхэднай Тамара Дмитриевнада баясхалан хүргөөд, урматай хүхюунүүд гаража ошобо. Үдэр бүри хэдэн арбаад хүнэй үһэеэ заһуулдаг, һахалаа абхуулдагынь мэдээжэ. Үнин наһагай заншатай Тамара Дмитриевнатэ тэдэнэр баралтаа баяр хүргэдэг.

Ц. ХАМАЕВ.

ЖЭШЭЭ АБАМААР

Районой граждан оборонын штабай дүүргэдэг үүргэ тушаа хэдэн үгэ хэлэлтэй гэжэ һанагдана. Тэрэнэй хүдэлмэри һайжаруулгада Загарайн аймаг дотор бага бэшэ анхарал хандуулагдана. Эндэхи ажалшадай депутадуудай Совэдэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Т. С. Белан манда иигэжэ мэдээсээ һэн:

— Граждан оборонын хэрэг һайжаруулхын тула горитой оролдолго гаргагдадаг гэхэ байнаб. Штабнай яһала ехэ үүргэ дүүргэнэ.

Штабай начальнигаар хүдэлжэ байһанда пенсидэ гараһан Г. Н. Баймеевые мартана. Зургаан жэлэй туршада нүхэр Баймеев энэ тушаал даажа хүдэлхэдөө, граждан оборонын хүдэлмэриие табан хургандаал адляар мэдэхэ болоһон байна. Эмхидхэл һайнтайгаар, зүбөөр хүтэлбэрилжэ шададагаараа шалгарһан, бэрхээр хүдэлһэнэйнгөө түлөө «СССР-эй граждан оборонын отличник» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.

Загарайн аймагай граждан оборонын урдахи зорилгоёо тодо һонooр ойлгодог юм. Табиһан түсэбэйнгөө захадань тараагүйдөө һанаагаа амардаггүй. Энээндэнь партиина, Совэдэй органууд, олонии тэ зон тон эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Жэшээлхэдэ, аймаг дотор дэлгэрһэн санитарна дружинануудай мүрысөөндэ арбан табан коллектив, сэрэгэй түхэлтэйгөөр үнгэргэгдэһэн «Зарница» гэжэ наадanда 400 хүн хабаадуулагдаа. Эдэ хэмжээ ябуулганууд тухайда аймагай газетын хуудаһан дээрэ түнхаглагдаһан байха.

Предприяти болон эмхи зургаанuудта һуралсалай ямараар үнгэргэгдэһэн тушаа штаб онсо анхарал хандуулна. Хэдэн жэлэй урда тээ һуралсалай хэрэг тооhoгүй ябадал үзэгдэдэг һэн. Элхиин машина заһабарилгын заводто жэшээтэ һуралсал үнгэргэхэ гэһэн штабай шиидхэбэри гараа бэлэй. Һорилгын хэгдэһэнэй удаа предприяти, эмхи зургаанай, аймагай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд уригдаһан юм. Ойлгосо мэдэсээ дээшэлүүлхэ, дүй дүршэлөө баяжуулха гээшэ граждан оборонын эмхинүүдэй үг зорилгоёо дүүргэлгын гол шатануудай нэгэн гэжэ тоологдоно.

Үнгэрэгшэ жэлэй социалис мүрысөөнэй дүнгөөр «Татарский ключ» карьеро-управлениин коллектив түрүү һуурида гараһан юм. Тэндэ граждан оборонын һуралсал һайнаар эмхидхэгдэһэн байгаа. Мүн энэ хүдэлмэри муу бэшээр ябуулдаг эмхи зургаанууд, һургуулинууд бии. Тэдэнэй тоодо нэн түрүүн Онохойн, Шулуутайн дунда һургуулинууд, Онохойн лесокомбинат, Элхиин машина заһабарилгын завод оролсоно.

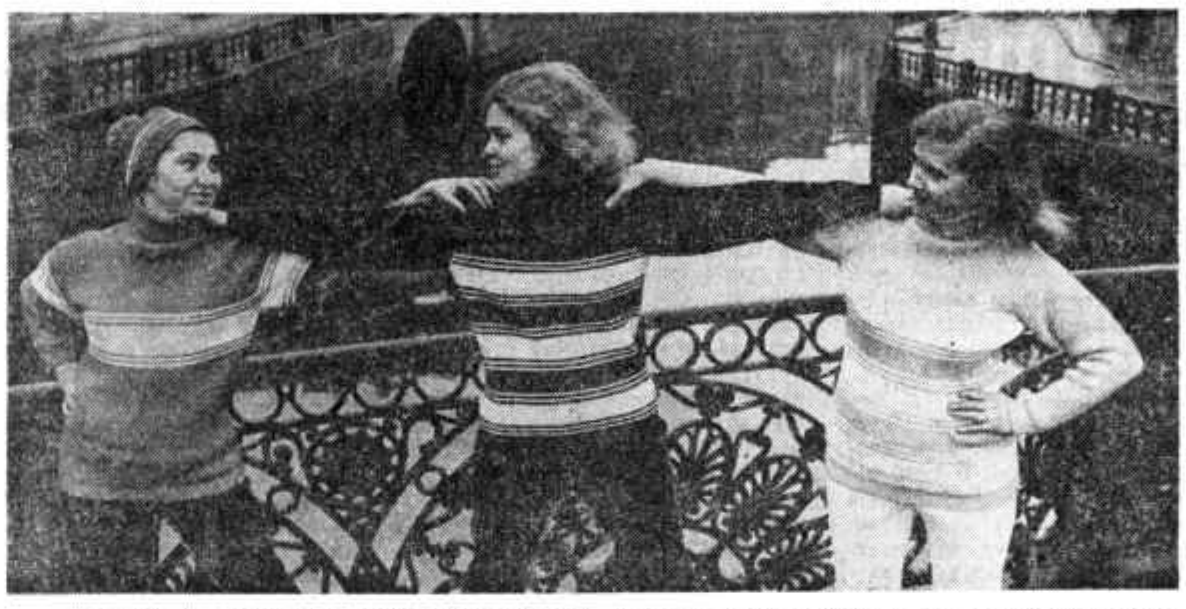
«Красная звезда», «Советский патриот» газетэнүүдые, «Военное знание» журнал захижа абаха дуратайшуулай тоо улам олошорно. Аймагай «Знание» бүлгэмэй үүсхэлээр совет сэрэгшэдэй эрэлхэг баатаршалга тухай темээр нёдондо ниилээд олон элидхэл, хөөрэлдөөн үнгэргэгдөө. Соёл гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд энэ шухала хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Загарай тосхоной библиотекарьнүүд оборонын асуудалаар улад зоной дунда хөөрэлдөө үнгэргэдэг, энээндэ хабаатай номуудые олоор үгэдэг гуримтай. Шэнэ Элхиин библиотекые даагша А. Б. Беляк хэблэлдэ гараһан шухала, һонин материалнуудые заводой цехэй хүдэлмэришэдтэ уншажа үгэдэг юм.

Граждан оборонно тухай темээр һайн һайн кинофильмнүүд харуулагдана. Аймагай кинофикациин таһаг һара бүри зургаа дахин нүүдэл кино холын малшад болон механизаторнуудта абаашажа харуулдаг юм.

Аймаг дотор олон эдэбхитэд бии. Тэдэнэй эрхимүүдынь «СССР-эй граждан оборонын отличник» гэһэн хүндэтэй нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Загарайн нарайлалгын больницын фельдшер Е. Я. Школьникова, Шулуутайн леспромхозой кадрнуудай таһагай начальник М. И. Мошин, «Татарский ключ» гэжэ карьероуправлениин директор Н. С. Сафонов болон бусад тиимэ эдэбхитэдэй тоодо нэн түрүүн ороно.

Граждан оборонын хэрэгээр партиин райком һонирходог, туһаламжа үзүүлжэ байдаг. Жэшээлхэдэ, зарим предприяти, эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд граждан обороноор юу хэжэ байһан тухайдаа үнгэрэгшэ жэлдэ партиин райкомой бюро дээрэ тоосоһон юм. КПСС-эй райкомой болон аймагай Совэдэй гүйсэдхэхэ комитедэй хамтын заседани «Аймаг дотороо саашадань граждан оборонын хэрэг улам һайжаруулха тухай» тогтоол гаргаа һэн. «Гигант» колхоздо, Эрхирэгэй совхоздо граждан оборонын муугаар эмхидхэгдэһэн тухай тэмдэглэгдэһэн байгаа. Эдэ ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд зүб тобшолол хэжэ, мүнөө граждан оборонын хүдэлмэри һайжаруулаа. Түс аймагай граждан оборонын штабай хүдэлмэридэ дутуу дундануудгүй гэхын аргагүй. Тиигэбэшье бусад районуудай штабуудай жэшээ абамаар юумэ яһала бии байха.

Н. МАКАРОВ,
Буряадай АССР-эй Граждан оборонын штабай начальнигай орлогшо.

Ленинградай трикотажна үйлэдбэриин нэгэдэл үнгэрһэн жэлэй һүүл багта шэнэ түхэлэй свитернүүдые нэхэжэ, худалдан абагшадта дурадхаба.
ТАСС-ай фотохронико

Нэгэ тосхоной эрдэмтэд

Гааргын совхозой ажалшад нютагайнгаа эрдэмтэ хүнүүдээр омогорхоно. Патрис Лумумбын нэрэмжэтэ университедтэ кафедрые даагшаар медицинын эрдэмэй кандидат Сультим Базаров хүдэлнэ. Мүнөө тэрэ докторско диссертаци бэшэжэ байнхай. Мүн Гааргада түрэһэн, үдэһэн Жамсаран Сажинов Буряадай багшанарай институтда кафедрые даана, педагогическа эрдэмэй кандидат. Наукануудай Академиин Сибириин таһагай Буряадай филиалда географическа эрдэмэй кандидат Бальжин Буянтуев ажаллана. Технологическа институдай эгээл залуу эрдэмтэн кандидат Владимир Базаров мүн лэ Арзагуун тосхондо түрэһэн, дунда һургуули дүүргэһэн байна.

Д. ЗАНБАДАРОВ.

ЭЛДЭБ ҺОНИНОЙ ДЭЭЖЭҺЭЭ

АМАРДАГ, ЭМШЭЛҮҮЛДЭГ ГАЗАР

НОВГОРОД. Новгородой «Волна» гэжэ заводто поликлиникэ профилактори хоёрһоо бүридэһэн эмшэлэлгэ, амаралтын байшан нээгдэбэ. Поликлиникэнь шэнэ түхеэрэлгэнүүдээр хангагданхай, үбшэ тодорхойлхо рентгенэй, физиотерапевтическэ отделениинүүдтэй юм.

Энэнь заводой коллективэй хүсөөр бүтээгдээ. Тэрэнэй проектые заводой техническэ эстетикын бюрогой хүдэлмэрилэгшэд зохёогоо.

ЭЛЕКТРОНИКЫН АШААР

Псковско радиодеталиин заводто шэнэ участок бии болоо. «Электронико—баранда» гэжэ нэрлэгдэһэн, радиогоор залагдан хүдэлдэг нааданхайнууд бүтээгдэн гаргагдаба. Тэдэнь антенэтэ пластмасса хайрсаг соо һуулгагдаһан бишыхан дамжуулагшатай, приёмнигуудтай, команда үгэхэ аппарадуудтай.

Транзистортай, «Крона-ВЦ» гэжэ хоёр батарейтэй аппаратурынь шэгнүүр 300 граммһаа дээшэ бэшэ юм. Тиимэ аппаратурые «Луноход», «Вездеход» болон бусад нааданхайнуудта тодхоходо болохо.

(ТАСС-ай корр.).

АВТОМАТ-КУЛИНАР

Сватовско туршалгын заводой наймаанай ба үргэхэ, тээхэ, транспортна түхеэрэлгэнүүдые ухаалан зохёодог конструкторнуудай бүтээһэн автомат час соо 700 алаади болго гаргана. Иимэ агрегат эһээмэл талхые хуби болгон хабтайлгаад, сковорода соо табидаг, эрьюулдэг, бэлэн болоһон алаадиие аятайгаар эмхилжэ, амһарта соо хэдэг юм.

Энэ автомат-кулинар Харьковска электромеханическа заводой фабрика-кухнида туршагдан шалгагдажа, һайн сэгнэлтэ абаа.

Түрүүшын нимэ автомадууд 1971 ондо Сватовско заводто бүтээгдэн гараха.

Ворошиловград.

(ТАСС-ай корр.).

ЧУКОТКЫН АТОМНА НАРАН

16 жэлэй саана дэлхэй дээрэ түрүүшын АЭС Обнинскда баригдажа, ашаглалгада ороо бэлэй. Манай гүрэн дотор Нововоронежско, Белоярска атомна станцинууд хүдэлжэ байдаг. Кольско хахад арал дээрэ, Армениидэ, Чукоткодо, Ленинград шадар, Мангышлагта хэдэн АЭС баригдажа байнхай.

Холын хойто зүгтэ нефть, шулуу нүүрһэ абаашахань бэрхэтэй юм. Энэ ушарые хараада абажа, тэдэ нютагуудта атомна электростанцинууд баригдана. АЭС-эй жэл соо таһалгаряагүй хүдэлхынь тула гушаад тонно ураан хэрэглэгдэхэ. Юрын ууралай станци нимэ хугасаа соо 2,5 миллион тонно шулуу нүүрһэ галдадаг юм.

(ТАСС).

ТРОЛЛЕЙБУСТЭЙ БОЛОБО

ШЭТЭ Энэ хотын үйлсэнүүдээр түрүүшын троллейбусүүд ябажа эхилээ. 14 километр ута лини промышленна районие городой центртэй, түмэр замай вокзалтай холбобо.

(ТАСС).

Монголой хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин амжалтанууд

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). Монголой Арадай Республикын хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин министерствын предприятинуудай коллективүүд үнгэрэгшэ жэлдэ һайнаар ажаллаба.

Уряанда жэлтэй сасуулбал, 10 процент ехэ продукци тэдэ предприятинууд гаргаба. Үргэн хэрэглээнэй эд бараа, тусгаарлабал арһан ба трикотажна эдлэлнүүд, гутал, мяха, һү болон һүнэй продуктнууд бүри ехээр гаргагдаа.

Монголой хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин министерствын предприятинууд 1971 ондо үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орбол 12 процент ехэ продукци гаргаха юм.

В. И. Лениндэ хүшөө памятник табигдаха болобо

СОФИ. (ТАСС). Болгариин правительствын тогтоолоор В. И. Лениндэ хүшөө памятник Софида табигдаха болобо. Тэрэ памятник зохёохо гэжэ совет скульптор Л. Е. Кербельдэ, болгар архитектор И. Ташевтэ даалгагдаба. Боро үнгэтэй сахюур шулуугаар хэгдэһэн тэрэ памятник В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ талмай дээрэ, городой центртэ бодхоогдохо.

ПРАВДА БУРЯТИИ мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Хүдэлмэришэдэй социалис уялганууд» гэһэн түрүү бэшэг. «КПСС-эй ээлжээтэ съездые угтуулан» гэһэн гаршаг доро информацинууд. В. Малютинай репортаж. ТАСС-ай шухала мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: арадай хиналтын органуудай ажал хүдэлмэридэ зорюулагдаһан тусхай материалнууд.

Гурбадахи хуудаһанда: «Революцида зорюулагдаһан амин наһан» гэжэ Е. Ханхараевагай статья. Эрдэм, техникын һонин. Хилын саанаһаа абтаһан ТАСС-ай мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: «Үсэгэлдэр, мүнөөдэр, үглөөдэр» гэһэн ниитэ гаршаг доро нютаг нютагай һонин. Соносхолнууд.

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА. УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: 14 часһаа үхибүүдтэ зорюулагдаһан уран һайханай фильм. 15.35 минутаһаа концерт. 16 часһаа 18 час хүрэтэр Москваһаа дамжуулга. 16 часһаа орон доторхи һонин. 16.05 минутаһаа «Һурагшадай амаралтын үедэ» гэһэн дамжуулга. 16.35 минутаһаа баскетболоор СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө наадан харуулагдаха. 17.20 минутаһаа «Вас вызывает Таймыр» гэһэн телевизионно фильм. **НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА. УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:** 18 часһаа холо, ойрын һонин. 18.15 минутаһаа «Звездочка» гэһэн октябрятануудта зорюулагдаһан дамжуулга. 18.45 минутаһаа «Фитиль» гэһэн кино журнал. **МОСКВА ХАРУУЛНА:** 19 часһаа «Поиск» гэһэн телеальманах. 19.40 минутаһаа һүүлэй һонинoй программа. 20 часһаа телезүжэг. 21 часһаа «Эфир соо «Залуушуул» гэһэн дамжуулга. **УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:** 22 часһаа «Буряадай партийна организациин түүхэһээ» гэһэн дамжуулга.

ХИЛЫН саанаһаа

ПОРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой заседани

ВАРШАВА. (ТАСС) Январиин 6-да ПОРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой заседани болобо гэжэ ПАП агентство мэдээсэнэ. ПОРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Геригтэй, Министрнүүдэй Совэдэй Түрүүлэгшэ П. Ярошевичтэй КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневтэй, СССР-эй Министрнүүдэй Совэдэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинтай Москвада январиин 5-да уулзажа хөөрэлдэһэн тухай мэдээсэл Политбюрогой заседани дээрэ хэгдэһэн байгаа. Бэе бэеэ ойлголсолгын, үнэн сэдьхэлэй хани барисаанай оршон байдалда үнгэрһэн тэрэ уулзалгын дүнгүүд хоёр партинуудай хоорондохи интернациональна барисаа улам бэхижүүлгэдэ, Польшо болон Советскэ Союзай хоорондохи политическэ, экономическа, научно-техническэ аха дүүгэй харилсаа холбоо бэхижүүлгэдэ туһалха гээд Политбюро тэмдэглэһэн байна.

Эдеэ хоолой гол шухала эд бараанда тогтууритай хатуу үнэ сэн тогтоохо тухай, худалдаа наймаанай эмхинүүдые промышленна эд бараагаар хангаха тухай Министрнүүдэй Совэдэй тогтоолой проектые ПОРП-гэй ЦК-гай Политбюро хаража үзөө.

1970 оной декабриин 7-до Варшавада баталагдаһан договортой дашарамдуулан ПНР ба ФРГ-гэй хоорондохи харилсаае дам саашадань гуримшуулха зарим асуудалнуудые ПОРП-гэй ЦК-гай Политбюро хаража үзэһэн байна.

ШЭНЭ ЗАВОД БАРИГДАНА

БЕЛГРАД. (ТАСС). Югославиин экономикодо цемент бүри ехэ хэрэгтэй боложо байнхай. Цементээр барилгашадые хүсэдөөр хангахын тулада Чачак гэжэ город шадар орон соогоо эгээн томо цементнэ завод баригдажа эхилбэ. 1973 оной дуусаар түрүүшынгээ продукци энэ завод гаргаха юм. Ганцахан сүүдхын турша соо 1400 тонно цемент гаргагдаха. Энэ завод орон соохи эгээл һайн зэбсэг түхеэрэлгэтэй заводуудай нэгэниинь болохо юм.

Президентын мэдүүлгэдэ этигэнэгүй

БОНН. (ТАСС). Вьетнамдахи дайн һаяар дүүрэжэ магад гэжэ телевидениеэр үгэ хэлэхэдээ, США-гай президент Никсонэй хэлэһэндэ этигэнэгүйб гэжэ Баруун Германиин мэдээжэ комментатор К. Герман «Нойе Рейн-Цайтунг» газетэдэ бэшэбэ. Тэрэ дайнай «вьетнамизаци» гэдэгынь, тэрэшээн тэрэ дайе Камбоджо хүдар тарааһан ушарые хараадаа абаха болоо һаа, Америкын президентын хэлэһэн үгэдэ этигэмээр бэшэ гэжэ К. Герман бэшэбэ.

Вьетнамдахи дайн соогуур американ солдадуул сэрэгэй гэмтэ үйлэ хэрэг ходо үүдхэнэ. Тиимэһээ тэрэ дайе Вашингтоной засагаархид болюулха ёһотой гээд комментатор тэмдэглэһэн байна. Урда Вьетнамда ошоһон американхидые бултыень бусааха хэрэгтэй. Тиихэдээ бузар нэрэеэ үнэхөөрөө һалгааха хүсэлтэй юм һаа, өөһэдынгөө сэрэгүүдые Вьетнамһаа шадаал һаа түргэнөөр США гаргаха ёһотой.

Забастовочно тэмсэлэй далайса

ЛОНДОН. (ТАСС). Үнгэрэгшэ жэлэйхидэ адли туйлай ехэ далайсатай забастовочно хүдэлөөн Англида һаядаашье болоогүй һэн. Ажалай асуудалнуудые эрхилдэг министерствын мэдээнүүдэй ёһоор, 1970 оной 11 һарын турша соо 1969 онойхидо орбол 62 процент ехэ саг соо забастовко болоһон байна. 3725 забастовкодо үнгэрэгшэ жэл 1700 мянган хүн хабаадалсаа. Профсоюзда эсэргүү правительственна хуулиин проектые буруушаажа Англиин ажалшадай үнгэргэһэн бүгэдэ ниитын политическэ забастовкодо хэдэн зуу мянган хүн хабаадалсаһан байгаа. Теэд тэрэнь дээрэ дурсагдагша тоонууд соо оролсоногүй.

Г. Ярринга даалгабаряа дүүргэжэ эхилһэн тушаань

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). ООН-ой Генеральна секретариин Дүтын Зүүн зүгтэхи тусхай түлөөлэгшэ Г. Ярринг гэгшэтэй уулзаһанайнгаа һүүлээр ООН-ой дэргэдэхи ОАР-ай саг үргэлжын түлөөлэгшэ Эз-Зайят журналистнуудта иигэжэ мэдүүлбэ: Дүтын Зүүн зүгтэхи арсалдаата асуудалые зүйтэйгөөр, амгалан аргаар, шиидхэхэеэ Арабуудай Нэгэдэмэл Республика урид мэтэшэлэн хүсэһөөр. Теэд Израилиин талаһаа тиимэ һайн хүсэл гаранагүй гэжэ Эз-Зайят хэлэбэ. Г. Ярринтай уулзажа байхаб гэжэ ООН-ой дэргэдэхи ОАР-ай саг үргэлжын түлөөлэгшэ тэмдэглэбэ.

Ярринтай дахин уулзаха түсэб намда үгы гэжэ Г. Ярринтай уулзаһанайнгаа һүүлээр Израилиин түлөөлэгшэ мэдүүлбэ.

ПАРИЖ. (ТАСС). ООН-ой Генеральна секретариин Дүтын Зүүн зүгтэхи тусхай түлөөлэгшэ Г. Ярринтын үүргэнь хизаарлагданги гэжэ Израилиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Абба Эбан тоолоно гээд Иерусалимһаа Франс Пресс агентствын мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Гадаадын хэрэгүүдэй тэрэ министр гадаадын хэрэг болон аюулгүйн комиссида үгэ хэлэхэ зуураа, Нью-Йоркдо боложо байгаа хөөрэлдөөнүүд тушаа өөрынгөө правительствын баримталагша хараа бодолыень дуулгаһан байха юм.

Окинавын хүн зоной эрилтэ

ТОКИО. (ТАСС). Окинава арал дээрэһээ 150 тонно иприт гаргажа абаашахамнай гэжэ тэндэхи американ сэрэгэй засагаархид соносхобо.

Түбэй Окинавын Тибан гэжэ газохранилищиһаа тэрэ хорото газ гаргагдажа, энэ оной январиин 11-дэ Тэнган гэжэ портдо транспортна судна да ашагдаха юм.

Мисато, Гусигава, Исикава болон бусад һуурин газарнуудай хүн зон хорото бодосуудые шэрэжэ абаашаха гэһэн американ сэрэгэй засагаархидай соносхолые һанаагаа зобонгёор угтаба. Аюулта ашаа тээһэн автомобильнуудай колонно тэдэ һуурин газарнуудаар гараха байна. Тиимэһээ олон зонтой тэдэ һуурин газарнуудай хүн зон хорото газ ондоо харгыгаар, американ сэрэгэй баазануудай байдаг харгыгаар абаашаха эрилтэ табиба.

Гэбэшье США-гай сэрэгэй засагаархид ондоо харгыгаар хорото газ абаашахаа арсана.

Хорото бодосуудай нөөсые, тэрэ тоодо нервэ гэмтээдэг газ гаргажа абаашалга хойшолуулһаниие Окинавын хүн зон буруушаана. Окинава дээрэхи 13 мянган тонно хорото газ гаргажа абаашаха болзор тухай США-гай сэрэгэй засагаархидай соносхол дотор юуншье хэлэгдэнэгүй.

Хүдэлмэригүйдэлгэтэй тэмсэнэ

ДЕЛИ. (ТАСС). Индиин правительство түс ороной хүдөө нютагай зониие ажал хүдэлмэреэр хангаха хэрэгтэ 500 миллион рупи һомолбо. Премьер-министр Индира Гандиин хүтэлбэри доро үнгэргэгдэһэн правительствын тусхай заседани дээрэ тиимэ шиидхэбэри гаргагдаһан байна.

Гэр байра, һургуули барилгада, ирригационно барилгануудые бодхоолгодо, шоссе харгы барилгада тэрэ мүнгэн гаргашалагдаха юм. Хүдөөгэй зониие ажалаар хангаха программа бэелүүлһэнэй имагтал түрүүшын шатада хахад миллион шахуу хүн зон ажалтай болохо.

Олзо эдишын хойноһоо шунахайрһанай уршагаар

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Холбоото Штадуудай шахтануудта ушардаг гэнтын аюулта ушарнууд 1970 ондо урдахи жэлэйхиһээ 25 процентээр олошорбо. Үнгэрэгшэ жэл энэ ороной шулуу нүүрһэнэй шахтануудта 254 хүн хосорһон, хэдэн зуун хүн гэмтэһэн байгаа. Кентукки штадай нэгэ шахтада газар нуража, аяар 38 шахтёр нүүрһэндэ, шоройдо булагдаһан байба. Эзэд баяшуулай олзо эдишын хойноһоо шунахайрһанай уршагаар, шахтануудтахи ажалые аюулгүй болгохо эгээл лэ жинхэнэ эрилтэ хангаха хүсэлгүй байһанайнь уршагаар иимэ юумэн болоно.

ГҮРЭНЭЙ МЭДЭЛДЭ АБТАБА

ЛИМА. (ТАСС). Перутай эгээн урда захын Мокегуа гэжэ департаментын Кальявеко гэжэ зэдэй томо уурхай гүрэнэй мэдэлдэ абтаба. Яахадааб гэхэдэ, тэрэ уурхайе концессидэ абаһан «Сазерн Перу Коппер Корпорейшн» гэжэ американ компани 1970 оной һүүл болотор тэрэ руднигай ажал хүдэлмэриие мүнгөөр хангаха уялгатай байһан аад, тэрэ уялгаа дүүргээгүй.

ХҮРШЭ ТУВЫН ҺОНИН

ЗАЛУУШУУЛАЙ ЭСТАФЕТЭ

КПСС-эй XXIV съездын хүндэлэлдэ зорюулжа, ВЛКСМ-эй Тувын обкомой бюро комсомол-залуушуулай организацинуудай дунда габшагай ажалай эстафетэ соносхобо. Энэ эстафетэ декабриин 20-һоо эхилээд, 1971 оной апрелиин 22 болотор үргэлжэлхэ.

Залуушуулай ажалай эстафетэ гурбан маршрудаар үнгэргэгдэхэ. Колхоз, совхозуудай залуушуулай малай фермэнүүдтэ, промышленна предприятинуудай залуушуулай бригаданuудта, Тувын гол ехэ барилганuудта үнгэргэгдэхэ. Эстафетын үедэ хүбүүд, басагадай коллективүүдтэ субботнигууд, «Комсомолой прожекторэй» шалгалта амаралтын үдэшэ, үгэ буляалдаата хөөрэлдөөнүүд, үйлэдбэриин түрүүшүүлтэй уулзалганууд партиин XXIV съездэ бэлэдхэл тухай тоосоото суглаанууд үнгэргэгдэхөөр хараалагдана.

КООПЕРАТОРНУУДАЙ АМЖАЛТА

Тувын кооператорнууд табан жэлэйнгээ түсэбые болзорһооонь урид дүүргэһэн. Энэ үе соо тэдэнэр республикын тосхонуудта 293 миллион 645 мянган түхэригэй эд бараа худалдаа. Респотребсоюзай ниитын эдеэ хоолой предприятинууд наймаанайнгаа түсэб 103 процент дүүргэһэн байна.

Коопераци материальна баазань нилээд бэхижээ. 47 шэнэ магазин, худалдаа наймаанай 145 байра һэльбэгдэн заһагдаһан, шэнээр баригдаһан 14 склад, 5 столово, 12 автогараж, хоёр айлай байха 64 гэр баригдаа.

«ЗӨӨЛЭН АЛТАНАЙ» ЭЗЭД

Тувын агнуури-олзобориин гүрэнэй ажахынуудай коллективүүд ангай арһа олзоборилхо жэлэйнгээ даабариие амжалтатайгаар бэелүүлбэ. 109 мянган түхэригэй арһа тушааха түсэбөө эндэхи ангуушад 123,3 мянгада хүргэһэн байна. 48.434 хэрмэ, 1246 булга, олон тоото һолонго, үен, гал улаан үнэгэ гэхэ мэтэ ангуудай арһан гүрэндэ тушаагдаа. Илангаа Хемчикскэ промхозой анггуушан Даваа Дамбаевич Ооржак энэ жэлдэ олзо ехэтэй байжа, 600 хэрмэ, 62 булга барижа, 2380 түхэригэй арһа тушааба.

Ангуушад шэнэ жэлэй гаратар үшөө 20000 түхэригэй «зөөлэн алтэ» олзоборилхо үгэдөө хүрөө.

ПРОФСОЮЗАЙ ПУТЕВКООР

Тувын АССР-эй хоёр мянга шахуу ажалшад 1970 ондо профсоюзай путевкоор Крым, Кавказай, Прибалтикын элүүржүүлгын газарнуудта, мянга шахуу хүн «Чедор», «Уш-Белдыр» гэжэ нютагай курортнуудта, 3000 гаран хүн хүршэ Красноярска хизаарай амаралтын байшангуудта амараа.

Үнгэрэгшэ зундаа 5000 гаран һурагшад пионерэй 14 лагерьта амараа. Хову-Аксы гэжэ һуурин шадар 120 үхибүүдэй амарха пионерэй шэнэ лагерь нээгдээ.

АЯНШАЛАГШАДАЙ ҺОНИРХОЛ ТАТАНА

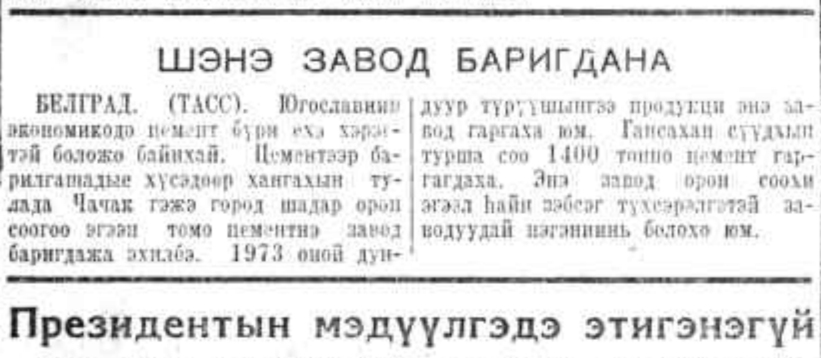
Тува гайхамшаг үндэр хада уулатай, ужам нэлэнхы талатайшье, бүтүү ой тайгатай, гүн гүнзэгы гол мүрэнтэй, сэнхир хүхэ нуур уһатайшье хизаар юм. Эхэ ороноймнай булан тохой бүхэнһөө ерэһэн аяншалагшадые манай нютаг ехэтэ һонирхуулдаг. Абакан, Кемерово, Новосибирск, Москва, Ригаһаа 6000 гаран айлшад үнгэрэгшэ зундаа нишэ ерэжэ, элдэб маршрудаар аяншалаа.

Тувын гоё һайхан газарнуудаар аяншалха дуратайшуулые һайнаар хангахын тулада Тоджа гэжэ ой тайгада, Азас гэжэ суута нуурай эрьедэ аяншалагшадай бааза һаяын жэлнүүдтэ баригдаха. Усинска трактын хажуудахи, «Тайга» гэжэ станциин дэргэдэ мүн шэнэ бааза баригдаха юм. Тиихэдэ Кызыл городто шэнэ табан жэлэй туршада аяншалагшадай амарха 265 хүнэй һууритай, таатай зохид гостиница бодхоогдохо байна.

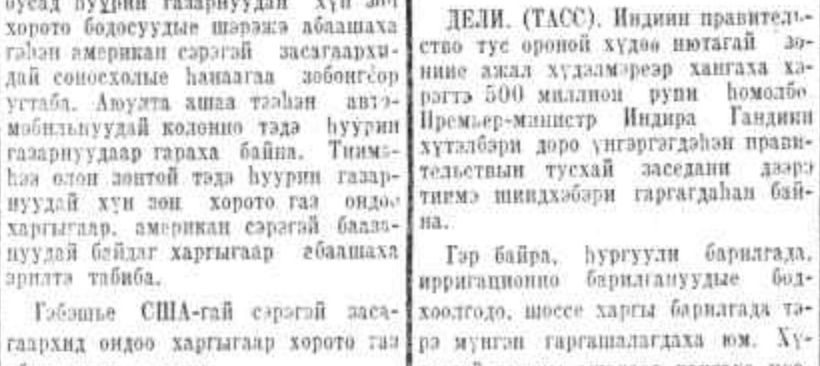
Н. ЧЕМЕЗОВ.

Редакторай орлогшо
М. Н. НИМАЕВ.

ХАРИИН ГҮРЭНҮҮДЭЙ НИИСЛЭЛ ХОТОНУУД

Дублин—Ирландиин республикын ниислэл хото. Энэ хадаа ороной промышленна түб, мүн эгээл ехэ портнь болоно.
Камера Пресс-ТАСС-ай фото.

Замбиин түб Лусаки городой нэгэ хуби. Эндэ элдэб янзын конторонууд, банкнууд байрладаг юм.
ТАСС-ай фотохронико.

Манай адрес, телефонууд:

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-54, приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. редактора—62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—66-76, отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64-36, 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышленности и строительства—61-35, советского строительства и быта—69-58, культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, информации—34-05, общественная приёмная—56-62, машинное бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.

Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров БурАССР ● Н-02305. Заказ № 850.